

Univerzita Pardubice

Fakulta filozofická

Prior, Grand a Afi

Jan Bednář

Bakalářská práce

2021

Univerzita Pardubice
Fakulta filozofická
Akademický rok: 2019/2020

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Jan Bednář**
Osobní číslo: **H14375**
Studijní program: **B7105 Historické vědy**
Studijní obor: **Kulturní dějiny**
Téma práce: **Vznik a vývoj obchodních domů Grand, Prior a Afi Palace Pardubice**
Zadávací katedra: **Ústav historických věd**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zhodnotit různé přístupy k utváření spotřebitelské obchodní infrastruktury v Pardubicích na příkladu výstavby tří obchodních domů – Grand, Prior a Afi Palace. Autor vyhodnotí vliv proměn politických, sociálních a kulturních determinant na vytváření obchodních prostor a jejich recepcce obyvateli města v průběhu 20. a 21. století. Za daným účelem bude provedena analýza archivních zdrojů úředního původu vztahující se k výstavbě všech tří obchodních domů, rozbor mediální reflexe výstavby na základě rešerše relevantních článků v lokálních periodikách a internetových zdrojích.

Rozsah pracovní zprávy:
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování bakalářské práce: **elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BARTOŠ, Štěpán a Jiří KOTYK. *Pardubice dříve a nyní: Pardubice früh und heute = Pardubice old and modern = Pardubice autrefois et maintenant*. Pardubice: Helios, 1993. ISBN 80-85211-01-7.
- BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. *Pardubice*. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6.
- BOROVEC, Petr. *Historie a současnost podnikání na Pardubicku*. Žehušice: Městské knihy, 2007, 227 s. Historie a současnost podnikání v regionech ČR. ISBN 978-80-86699-47-9.
- KLÍMA, Petr. *Kotvy Máje: české obchodní domy 1965-1975*. Praha: VŠUP, 2012, 179 s. ISBN 978-80-86863-40-5.
- KLÍMA, Petr. *Růžena Žertová: architektka domů i věcí*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2016, 278 s. ISBN 978-80-86863-87-0.
- MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1.
- MAREK, Pavel. *České živnostnictvo 1945-1960: likvidace živnostníků, řemeslníků a obchodníků v českých zemích*. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-200-X.
- MICHL, Jan. *Realizace a projekty v současné architektuře*. Praha: Odeon, 1978.
- PODDANÁ, Jana, Miroslav KLIMPL a Lubomír NETUŠIL. *Pardubická zastavení: toulky městem s historickým ohlédnutím*. Pardubice: Helios, 2002, 167 s. ISBN 80-8521111-4.
- POKORNÝ. Praha: Prostor, 2007, 443 s. Střed. ISBN 978-80-7260-184-4.
- ROSŮLEK, František Karel. *Pardubicko, Holicko, Přeloučsko: dějinný a místopisný obraz*. Pardubice: vydáno péčí Agitačního výboru, 1909.
- ŠEBEK, František. *Dějiny Pardubic*. Pardubice: Městský národní výbor, 1990.
- ŠEBEK, František. *Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900*. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2.
- ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. [Pardubice]: Helios – Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Vladan Hanulík, Ph.D.**
Ústav historických věd

Datum zadání bakalářské práce: **30. března 2020**
Termín odevzdání bakalářské práce: **30. března 2021**

---

doc. Mgr. Jiří Kubeš, Ph.D.
děkan

---

doc. Mgr. Pavel Marek, Ph.D.
vedoucí katedry

V Pardubicích dne 30. listopadu 2020

Prohlašuji:

Tuto práci jsem vypracoval samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využil, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 9/2012, bude práce zveřejněna v Univerzitní knihovně a prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 22. 07. 2021

Jan Bednář

ANOTACE

Tato práce hledá důvody, proč a za jakých okolností byl postaven Prior, Afi Palace Pardubice a proč a za jakých okolností byl přestavěn hotel se společenským sálem na obchodně-administrativní dům Grand. Soustředit se budu na úřední dokumenty a články v médiích. K porovnání rozdílů výstavby/transformace těchto tří obchodních domů.

KLÍČOVÁ SLOVA

Pardubice, obchodní domy, Masarykovo náměstí, náměstí Republiky, Prior v Pardubicích, Hotel Grand, OD Grand, Afi Palace Pardubice.

TITLE

Prior, Grand and Afi

ANNOTATION

The thesis focuses on searching for reasons why and under what circumstances were shopping centres Prior and Afi built and also what circumstances led to reconstructing a hotel with a social hall into a business-administrative building Grand. I will be using official administrative documents and articles from printed media in order to compare the differences of constructing/transforming these 3 buildings.

KEYWORDS

Pardubice, shopping malls, Masaryk square, Republic square. Prior in Pardubice, Hotel Grand. SM Grand, Afi Palace Pardubice,

PODĚKOVÁNÍ

Rád bych poděkoval všem, co mi byli oporou při psaní této práce. Děkuji i všem, kteří vytvořili práce nebo uchovali prameny, ze kterých jsem čerpal a tím i Státnímu okresnímu archivu v Pardubicích, který pro mě vykazoval nadprůměrnou práci. Poté i vedoucímu práce Mgr. Vladanovi Hanulíkovi, Ph.D. A další poděkování patří Bc. Karolíně Poláčkové, a především Michaele Hrubé.

Obsah:

Úvod.....	9
1. Prior v Pardubicích	13
1.1. Stručný dějinný vývoj Masarykova náměstí.....	13
1.2. Z úředních dokumentů a zápisů	15
1.2.1. Jednání odboru obchodu Městského národního výboru v Pardubicích	15
1.2.2. Jednání Východočeského krajského národního výboru.....	16
1.2.3. Jednání odboru služeb Městského národního výboru v Pardubicích.....	16
1.2.4. Další jednání	16
1.3. Od studie k návrhu Prioru v Pardubicích.....	17
1.4. Z médií.....	18
1.4.1. Před výstavbou.....	18
1.4.2. Položení základního kamene	21
1.4.3. Otevření Prioru	23
2. Grand	24
2.1. Stručný dějinný vývoj náměstí Republiky.....	24
2.2. Z úředních dokumentů a zápisů	26
2.2.1. Převod vlastnictví hotelu Grand přes město	26
2.2.2. První kolo prodeje.....	27
2.2.3. Druhé kolo prodeje	28
2.3. Z médií.....	29
2.3.1. Odkup hotelu Grand městem	29
2.3.2. Prodej hotelu Grand UNIMEXU	30
2.3.3. Prodej hotelu Grand Grandinvestu	31
2.3.4. Prodej hotelu Grand Pražské správě nemovitostí	33
2.3.5. Znovuotevření Grandu.....	36
3. Zástavba Masarykova náměstí.....	37

3.1. Z úředních dokumentů a zápisů	37
3.1.1. První výběrové řízení	37
3.1.2. Druhé výběrové řízení	38
3.1.3. Schválení zástavby od Bohemia-sen.....	39
3.1.4. Uzavření kupní smlouvy pozemků pro II. a III. etapu.....	41
3.2. Z medií.....	41
3.2.1. Úpravy projektu zástavby	41
3.2.2. Začátek stavby	45
3.2.3. Slavnostní otevření	49
3.2.4. Společenský sál.....	51
3.2.5. Zrušení výstavby II. a III. etapy	51
Závěr	53
Prameny	55
Periodika	55
Úřední dokumenty/zápisů	59
Webové zdroje	62
Literatura.....	63
Studie	65
Přílohy obrázky.....	66

Úvod

V této práci se budu zabývat tím, jak za různých politických vedení vznikly tři obchodní domy, které svým působením velmi ovlivňují veřejné prostranství a tím i chování lidí. Nyní bych se chtěl zaměřit na definici veřejného prostranství a jeho mutace podle zákona o veřejném prostranství č. 128/2000 Sb. o obcích v § 34 jako: „*Veřejným prostranstvím jsou všechna náměstí, ulice, tržiště, chodníky, veřejná zeleň, parky a další prostory přístupné každému bez omezení, tedy sloužící obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví k tomuto prostoru.*“¹ Při použití příkladu z Anglie a USA, jsou očividné tendence, které se snaží udělat veřejný prostor více bezpečným a pohodlným, pokouší se o eliminaci každého nevhodného chování² nebo i pochodů a demonstrací na místech, kde se koncentrují lidé.³ V ČR legislativa umožňuje městskému zastupitelstvu stanovit dle zákona č. 128/2000 Sb. o obcích, § 10 následující: „*k zabezpečení místních záležitostí veřejného pořádku; zejména může stanovit, které činnosti, jež by mohly narušit veřejný pořádek v obci nebo být v rozporu s dobrými mravy, ochranou bezpečnosti, zdraví a majetku, lze vykonávat pouze na místech a v čase obecně závaznou vyhláškou určených, nebo stanovit, že na některých veřejných prostranstvích v obci jsou takové činnosti zakázány,*“⁴ Tento zákon je přikládán k ekonomickému zájmu.⁵ Další zájem úpravy veřejného prostoru je, co největší komfort pro lidi v prostoru. Proto vznikl „univerzální design prostředí“.⁶

Vrátím se zpět k veřejnému prostoru, je považován za místo přístupné všem lidem a často je spojen s občanským životem. Bezpečným se stává, když se v něm shlukuje život, a tím se lidé navzájem se kontrolují. Zde se setkávají neznámí lidé, což se děje více ve městě než na venkově. Ideál se přisuzuje k agoře, přesto nešlo o zcela naplněný ideál, jelikož tam měli přístup jen svobodní lidé. Původně byla města bezpečná, oproti nebezpečné přírodě, což se nyní obrací.

---

¹ Veřejné prostranství. [online] Publikováno 1. 6. 2010 [cit. 2. 5. 2021] Dostupné z:

<https://frankbold.org/poradna/fungovani-obci-a-uradu/cinnost-obce-a-kraje/dotaz/verejne-prostranstvi>

² Tuláky, skaterboardisty, pouliční prodejce a jiné.

³ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 159.

⁴ Zákon č. 128/2000 Sb. [online] Publikováno 12. 4. 2000 [cit. 5. 5. 2021] Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

⁵ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 160.

⁶ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 53 a 156.

Od nebezpečí⁷ ve městě se lidé stahují například do obchodních center⁸ neboli do bezpečí, která mají svá omezující pravidla a dají se zde selektovat od již zmíněného nebezpečí.⁹ Pokud se s ním setkáme, jde většinou o plánovanou a kontrolovatelnou různorodost.¹⁰

Obchodní dům/centrum je definován dle ICSC¹¹ takto: „*Nákupní centrum je soubor maloobchodních a jiných obchodních zařízení, který je plánován, postaven, vlastněn a řízen jako jeden celek, typicky s vlastní možností parkování.*“¹² S obchodními domy přišel nový druh veřejného prostoru, který spravují soukromí majitelé, kteří si sami určují svá pravidla. Je to jeden z prvků privatizace veřejného prostoru, který je brán jako jeho úpadek¹³ kvůli záměně významu „nebezpečný“ a „bezpečný a pohodlný pro zákazníky“.¹⁴ Například velký právníkový spor, který se řeší již desítky let spočívá v tom, jak moc jde o veřejný prostor a jak moc o soukromý. V českém prostředí se na nákupní centra vztahuje Zákon o obcích č. 128/2000 Sb., podle nějž jsou nákupní centra uzavřeným prostorem volně přístupným veřejnosti. Výklad tohoto zákona je však i v ČR nejednoznačný.¹⁵ Taková místa jsou pojmenována jako „privatizované prostory“. Dotýká se to i veřejné správy prostoru, kdy se zohledňuje ekonomický výnos.¹⁶

Pravidla, která mají hlavně ekonomický zájem v obchodních domech se nazývají domovní řády,¹⁷ jsou psány velice z široka a často může být jejich výklad velmi volný a strážní v centrech proto sami rozhodují, koho vykázat. Můžeme se domnívat, že tyto řády jsou hlavně vytvářeny k vykazování lidí bez domova.¹⁸ Platí zde teorie rozbitého okna, respektive tam, kde vidíme, že

---

⁷ Lidé na okraji, bezdomovci, dealeři a další.

⁸ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 148–151.

⁹ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 757.

¹⁰ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 155.

¹¹ International Council of Shopping Centres (ICSC) je celosvětovou asociací nákupních center.

¹² POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 757.

¹³ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 759.

¹⁴ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 155.

¹⁵ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 759.

¹⁶ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 751–759.

¹⁷ Tzv. návštěvní řády.

¹⁸ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 767.

se místo neudrzuje, má mnohem větší potenciál kriminality.¹⁹ V obchodních domech není vítáno určité chování.²⁰ Nejčastěji jsou vykazováni z těchto míst lidé na okraji společnosti, kvůli tomu nejsou v tak velkém sociálním kontaktu s ostatními, což je pro městský život normální.²¹ Lidé nebo určité prostředky,²² které způsobují negativní podmínky pro nákup jsou preventivně vyloučeny, aby se ostatní zákazníci cítili v bezpečí a komfortně, kdežto v klasickém veřejném prostoru jsou vykazováni a trestáni až po vykonání nezákonného činu Policií ČR.²³

Jak už jsem nastínil, obchodní domy mají obrovský dopad na veřejný prostor, proto se podívám na výstavbu třech takových, které byly postaveny za různého politického vedení, první OD za komunistické vlády, Grand a AFI za posametového vedení znovu vracující se do svobodné demokracie. Než se k samotným OD dostanu budu stručně sledovat historický vývoj prostorů kolem nich.

První obchodní dům, kterým se budu zabývat, je Prior v Pardubicích.²⁴ Prostudováním úředních dokumentů, respektive zápisů z různých jednání zastupitelstva města, rady města, okresu, kraje, ministerstva, komisí, odborů a pracovních skupin z let 1964–1972, jsem dostal ucelený obraz, proč byly stavěny, jak probíhala příprava a samotná výstavba. Skrz média, hlavně z novin Zář, budu reflektovat, jak o Prioru píše, co preferují, co jejich čtenáře zajímá. Navíc se jedná o médium, přes které občané vyjadřují veřejně své názory. Tyto noviny musíme brát s rezervou, jelikož v té době panoval socialismus, ale přesto jsem našel pár článků, které dokázaly být otištěny i přes jejich negativitu vůči státu.

Druhý objekt mého zájmu bude Grand v Pardubicích, jde o starší budovu, u které se budu zabírat jeho přeměnou na komerční obchodní dům, který se velmi dlouho nepovedlo znovu otevřít. Dokumenty úřední podoby z let 1991–1996, jako jednání ZmP, RmP nebo různých komisí mi nastínily jako u Prioru, jaké měli zástupci města důvody odkupu chátrající budovy od státního podniku a za jakých podmínek ho chtěli prodat soukromé firmě. Lidovější hlas budu znovu hledat v médiích, primárně v Pardubických novinách z let 1991–1999, které mají sklony

---

¹⁹ MATOUŠEK, Roman. *Prostor(y) geografie*. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5. str. 152.

²⁰ Které je například pro bezdomovce typické.

²¹ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 768.

²² Hudební nástroje, psi, nadměrná zavazadla atd.

²³ POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751–780. ISSN 0038-0288. str. 775.

²⁴ Dnešní Tesco.

ke zprávám banálním, erotickým a za každou cenu zajímavým, vzbuzující strach, ale najdeme v nich i seriózní zprávy a názory občanů.

Posledním sledovaným obchodním domem je tehdejší Afi Palace Pardubice, kterým bylo zastavěno jedno z posledních velkých prostranství v centru města. Zprvu měli zastupitelé města menší problémy najít vhodného investora, poté se vleklo dohadování o konkrétní podobě OD a nakonec se neuskutečnil celý komplex, který investor sliboval. Informace jsem hledal jak v úředních materiálech ze ZmP, RmP a různých komisí z let 1999–2008, tak i v médiích, kdy jsem využil i internetové zdroje, tak i z tisku, především Pardubické noviny.²⁵

---

²⁵ Od roku 2006 Pardubický deník.

1. Prior v Pardubicích

1.1. Stručný dějinný vývoj Masarykova náměstí

V 16. století se prostor Masarykova náměstí označoval „V Ptáku“.²⁶ Stály tam čtyři bývalé usedlosti s dvěma dvory známými jako tzv. „Klásterský“ a „Na ptáku“²⁷ a vedle stál hostinec Bavorsy. V roce 1894 tyto pozemky koupili zástupci města a dle projektu Václava Nekvasila se v roce 1894 začaly stavět jezdecké kasárny, stavbu prováděl Josef Krudenc, kterou dokončil následujícího roku.²⁸

Dříve byla součástí dnešního Masarykova náměstí synagoga, která byla dostavěna roku 1879 architektem Františkem Schmoranzem ze Slatiňan. Tu bohužel za Protektorátu Čechy a Morava zcela opuštěnou a rozkradenou vypálili mladí nacisté. Po válce se pouze nedostatečně opravila a byla jen zřídka využívána. V roce 1883 byl postaven pomník Bratřanců Veverkových, který inspiroval k pojmenování tohoto prostoru v roce 1930.²⁹ Nakonec musela synagoga ustoupit vzestupu Pardubic a jeho vizím. Demolice proběhla mezi roky 1956 a 1957 a nahradil ji Dům služeb. Současně se přemístil i pomník Bratřanců Veverkových, jen asi o 300 metrů za kostel sv. Jana.³⁰

Kryštof Just nechal ke konci 17. století postavit hostinský dům Veselka,³¹ který se v roce 1905 rozrostl o sál Odeon,³² modernizován a rozšířen byl hoteliérem Košťálem v roce 1925.³³ Zde se na počátku století soustředil kulturní a společenský život. Koncem 60. let Veselka

---

²⁶ BÁCHOR, Evžen. *Místopis města Pardubic*. Ilustroval Helena MANDYSOVÁ. [Pardubice]: Magistrát města Pardubic, 2009. ISBN (Brož.). str. 45.

²⁷ BARTOŠ, Štěpán a Jiří KOTYK. *Pardubice dříve a nyní: Pardubice früh und heute = Pardubice old and modern = Pardubice autrefois et maintenant*. Pardubice: Helios, 1993. ISBN 80-85211-01-7. str. 84.

²⁸ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. [Pardubice]: Helios - Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2. str. 161.

²⁹ BÁCHOR, Evžen. *Místopis města Pardubic*. Ilustroval Helena MANDYSOVÁ. [Pardubice]: Magistrát města Pardubic, 2009. ISBN (Brož.). str. 45.

³⁰ ŠEBEK, František. *Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900*. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2. str. 60.

³¹ Veselka [online] Publikování neznámé [cit. 25. 2. 2021] Dostupné z: <http://www.parpedie.cz/cti-zaznam.php?id=Veselka>

³² PALEČEK, Jiří. *Pardubice ve 20. století*. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka. Str. 7.

³³ PALEČEK, Jiří. *Pardubice ve 20. století*. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka. Str. 11.

zchátrala a opouštěl ji život a na podzim roku 1971 se uzavřela. Nakonec byla 26. 8. 1972 odstřelena.³⁴

Dne 18. 9. 1880 bylo zahájeno vyučování v nové škole, kterou vystavěl V. Kašpar na západ od hotelu Veselka, ze které se museli žáci v roce 1895 přesunout do nové Štefánikovy školy a budova se stala ubytovacím objektem pro kasárny. Budova byla zbourána spolu s kasárnami v letech 1971–1972.³⁵

Počátkem 60. let se začaly bourat kasárny, které byly v hrozném stavu, jako poslední byla odstraněna jízdná.³⁶ Od konce 60. let vznikl hliněný prostor, kde se pravidelně konaly cirkusy,³⁷ na severní části náměstí bylo velké parkoviště.³⁸

Na východní straně vyrostla osmipodlažní budova odborového ředitelství Unichemu, jež byla dokončena v roce 1967.³⁹ Dále za pomoci architektů Lubomíra Drimla a Miroslava Řepy vyrostla dominantní výšková budova hotelu Labe v první polovině 80. let. 20. století.⁴⁰

Po úpravě prostoru v roce 1959, respektive po částečném zbourání kasáren a vystavění nového mostu, dnešního Wonkova, se mu začalo říkat náměstí Budovatelů.⁴¹ Na západní straně budoucího Afí a severní straně Prioru se tyčil třináctipodlažní hotel Labe, který byl otevřen v roce 1985 s kapacitou 630 lůžek. Součástí bylo zázemí restaurace, snack bar, kavárna a vinárna. Projekt vytvořili místní architekti Miroslav Řepa a Lubomír Driml.⁴² Následoval komplex polikliniky s lidovou jednoduchou fasádou na Masarykově náměstí od architekta Pavla Maléře z let 1983–1988.⁴³ Na severu Masarykova náměstí byla vybudována ústřední

---

³⁴ PALEČEK, Jiří. *Pardubice ve 20. století*. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka. Str. 21.

³⁵ HUŇÁČEK, Miloslav. *Pardubické školy*. [Pardubice]: Klub přátel Pardubicka, 1999, 62 s. AB-Zet Pardubicka. Školy. str. 40.

³⁶ PODDANÁ, Jana, Miroslav KLIMPL a Lubomír NETUŠIL. *Pardubická zastavení: toulky městem s historickým ohlednutím*. Pardubice: Helios, 2002, 167 s. ISBN 80-8521111-4. str. 106.

³⁷ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 115.

³⁸ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 116.

³⁹ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 114.

⁴⁰ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 19.

⁴¹ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. [Pardubice]: Helios - Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2. str. 104.

⁴² MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 119.

⁴³ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 18.

tranzitní budova 6. 9. 1989, pro svou výšku se stala dominantou města.⁴⁴ Po pádu socialismu a jeho příkladnému pojmenování se v roce 1990 náměstí přejmenovalo na Masarykovo náměstí.⁴⁵ Budova Unichemu se rozebrala na železobetonový skelet a využila se pro stavbu budovy ČSOB. Ta vznikla mezi roky 1999 a 2000 od architektů Soběslava a Petra Macasových. Budova oproti okolí byla enormně velká, navíc se šikmou skleněnou plochou směrem do náměstí, která je velká skoro jako celá šířka budovy.⁴⁶

Před výstavbou Afí se na rohu ulic 17. listopadu a Palackého rozprostíral park.⁴⁷ Náměstí bohužel nebylo v době totality řešeno urbanisticky dobře a náměstí moc nepřipomínalo.⁴⁸ Svého času bylo považováno za ostudu města.⁴⁹

Na Masarykově náměstí se v roce 2006 začala stavět devítipatrová budova dle návrhu Ateliéru Walter s investorem MAGNUM Int., a.s., která byla dokončena v roce 2008, stavbu vybudovala pardubická firma DOMEK s.r.o. Prostory jsou rozdělené, první dvě patra slouží obchodním účelům a zbylá jsou využita pro administrativu.⁵⁰

1.2. Z úředních dokumentů a zápisů

1.2.1. Jednání odboru obchodu Městského národního výboru v Pardubicích

Odbor obchodu Městského národního výboru v Pardubicích svolal poradu na den 19. srpna 1964, toto jednání bylo uspořádáno na podnět dopisu od Východočeského krajského národního výboru k investičnímu úkolu na výstavbu OD v Pardubicích v letech 1966 až 1968. V onom dopise se nacházela i připomínka, že budoucí obchodní dům by měl mít i kantýnu pro

---

⁴⁴ PALEČEK, Jiří. *Pardubice ve 20. století*. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka. str. 22.

⁴⁵ BÁCHOR, Evžen. *Místopis města Pardubic*. Ilustroval Helena MANDYSOVÁ. [Pardubice]: Magistrát města Pardubic, 2009. ISBN (Brož.). str. 45.

⁴⁶ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 str. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 114.

⁴⁷ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 str. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 117.

⁴⁸ KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri, 2011, sv. 5 80-7277-039-X. str. 75.

⁴⁹ PALEČEK, Jiří. *Pardubice ve 20. století*. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka. str. 19.

⁵⁰ THEIN, Pavel. *Veselka: čp. 76 Zelené předměstí*. [Pardubice]: Klub přátel Pardubicka, 2008, 47 s. AB-Zet Pardubicka. ISBN 978-80-260-2930-4. str. 46.

zaměstnance, kterých bude zřejmě kolem 350. Porada odborů konstatovala fakt o neuspokojivém stavu obchodních sítí a jejich špatných zázemí.⁵¹

1.2.2. Jednání Východočeského krajského národního výboru

Výstavba OD se projednávala i na Východočeském krajském národním výboru, a to konkrétně na odboru plánovacím, dne 16. července 1964. Zde se dohodli, že stravovací prostory dům mít nebude, jelikož se poblíž obchodního domu počítá s Hostincem Veselka⁵² a zaměstnanci budou moci využívat závodní jídelnu v budově Pozemních staveb, která je nedaleko. Na schůzi se projednalo i doporučení zjistit obraty maloobchodů v Pardubicích, aby byl k dispozici průzkum a vědělo se jaké má město nedostatky, nebo naopak přebytky v obchodní síti. Do plánovaného OD se vypočítal předpoklad návštěvnosti 21 000 lidí denně.⁵³

1.2.3. Jednání odboru služeb Městského národního výboru v Pardubicích

Dne 8. září 1967 se sešel odbor služeb Městského národního výboru v Pardubicích, který připomněl zprávu z října 1960, kdy se za účasti všech obchodních podniků vypracovala zpráva o současném stavu a záměrech obchodů na rozvoj sítě do roku 1965.⁵⁴ Stav zastavěné plochy k roku 1960 uvádí 6 000 m² potravin, průmyslové zboží 7 500 m² a veřejné stravování 4 000 m². Tehdejší předpoklad k roku 1980 byl, že potraviny budou mít 8 500 m², průmyslové zboží 21 500 m², nový obchodní dům 6 500 m² a veřejné stravování 47 000 m² za předpokladu, že Pardubice narostou do počtu 94 000 obyvatel.⁵⁵

1.2.4. Další jednání

Ze zápisu z jednání o OD v Pardubicích dne 22. srpna 1967 bylo zřejmé, že bude projektován pro 30 000 návštěvníků na den a 350 zaměstnanců. Prodejní plocha bude o rozloze 5 200 m² se třemi podlažími. V přízemí bude prodejna, v jednom patře prostor pro restauraci, v

---

⁵¹ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior 1964–1973. i. č. 1542. Zápis z porady odboru obchodu MěNV v Pardubicích. 19. 8. 1964.

⁵²Který byl 26. 8. 1972 nakonec zbourán.

⁵³ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior 1964–73, i. č. 1542. Odbor plánovací Východočeského národního výboru. Hradec Králové 16. 7. 1964.

⁵⁴ Šlo hlavně jen o rekonstrukce a uskutečnila se jen polovina ze zjištěných záměrů.

⁵⁵ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior 1964–73. i. č. 1542. Zpráva z odboru služeb pro Městský národní výbor v Pardubicích. 8. 9. 1967.

druhém pro administrativní činnosti a ve třetím šatny pro zaměstnance. Přejímka zboží a skladování bude v suterénu.⁵⁶ Investor výstavby bude Prior se sídlem v Bratislavě.⁵⁷

Výstavba se neobešla ani bez menších časových zádrhelů, například když firma Pozemní stavby Pardubice nebyla schopna začít s výstavbou podle plánu, proto se svolala nová schůze dne 4. února 1969,⁵⁸ kde město požádalo Pozemní stavby Pardubice, aby uvedly, kdy bude možné začít stavět.⁵⁹ Stavba nového obchodního domu zaujala i Předsedu vlády Josefa Kempného, který viděl ve stavbě nutnost pro občany Pardubic a sám se snažil prosadit výstavbu OD Prior v Pardubicích.⁶⁰ Dalším zdržením ve výstavbě, respektive její přípravě, byla demolice a vyklizení bývalých kasáren, které se odsunuly na datum 30. června 1970.⁶¹

Základní kámen byl slavnostně položen dne 28. července. Ing. Škoda sděluje, že práce na Prioru byly zahájeny v červnu. Ing. Klimeš upřesňuje, že zemní práce jsou skoro hotovy a začínají se dělat základy.⁶² Soustředí se hlavně na to, aby byl dostatek školeného personálu až se Prior otevře. Neustále se kontroluje plynulost stavby a pokud nastane problém, hned se efektivně řeší jeho náprava.⁶³

1.3. Od studie k návrhu Prioru v Pardubicích

Studie o vybudování obchodního domu na dnešním Masarykově náměstí vznikly už v 60. letech, které vypracoval Ateliér 6 Krajského projektového ústavu v Hradci Králové. V letech 1967–1968 architektka Anděla Drašarová z pražského střediska SPÚO vypracovala jednu ze dvou studií až do fáze prováděcího projektu.^[1] Spolupracovala s architektem Michalem Sborwitzem a navrhla jednoduchý kubický prostor se čtyřmi podlažimi. Nosná konstrukce se skládala z monolitických železobetonových skeletů o rozměrech 9 x 12 metrů. Do dvou podlaží umístila obchodní plochy o rozměru 5 300 m². Tento projekt nebyl uskutečněn kvůli odmítnutí Pozemních staveb Pardubice stavbu provést. V roce 1970 byl vybrán nový

---

⁵⁶ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964–73. i. č 1542. Zápis z jednání k OD. 22. 8. 1967.

⁵⁷ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964–73. i. č 1542. Hospodářská smlouva číslo 23/1968 strany MěNV a Prior, obchodní domy, Bratislava. 15. 5. 1968.

⁵⁸ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior 1964–73. i. č 1542. Výstavba Obchodního domu. Prior k rukou MěNV. 25. 3. 1969.

⁵⁹ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior 1964–73. i. č 1542. Jednání ohledně výstavby Obchodního domu. 2. 4. 1969.

⁶⁰ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior 1964–73. i. č 1542. záznam z jednání s Předsedou vlády. 23. 10. 1969.

⁶¹ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964–73. i. č 1542. Zápis z jednání s Ředitelem Pozemních staveb Pardubice. 3. 2. 1969.

⁶² SOkA Pardubice. MěNV Pardubice. Jednání rady MěNV. kn 157. 10. 9. 1971.

⁶³ SOkA Pardubice. MěNV Pardubice. Jednání rady MěNV. kn 160. 4. 4. 1972.

dodavatel Průmstav Pardubice. Bylo zapotřebí upravit ocelový skelet a další architektonické parametry. Ředitel SPÚO Jaromír Sirotek tuto práci přidělil Růženě Žertové,⁶⁴ která se spolupracovníky tento úkol zvládla. Maximálně se soustředila i na budoucí provoz obchodu. Ze 4 nadpodlažích úrovní jednu ubrala.⁶⁵ Nejexpresivnější stopu zanechala na plášti, kde zprvu vycházela z výtvarného námětu Ing. Arch. Šrámkové a Ing. Arch. Zborowitze.⁶⁶ „*Autorce se jednoduchými prostředky podařilo dosáhnout nápaditého materiálového, formového a zejména barevného řešení.*“⁶⁷

1.4. Z médií

1.4.1. Před výstavbou

Stavba nového OD byla považována za největší akci tohoto druhu na Pardubicku. První etapa byla už započata, a to demolicí kasáren. Tento projekt byl odstartován až po důkladném průzkumu, který tvrdil: „*význam Pardubic jako města s vynikající funkcí průmyslovou, hospodářskou a kulturní a s výtečnou polohou jak z hlediska východních Čech, tak celostátního. Přirozeným důsledkem těchto kvalit je – jak studie dokládá – velká spádovost obyvatelstva do Pardubic, která dalekým zázemím přesahuje hranice okresu, což se projevuje i na úseku obchodu.*“ Zákazníci v Pardubicích jsou z třetiny mimoměstští. Na prodejní síť si stěžují i občané. Půjde o pětipodlažní budovu s 6 000 m² a předpokládanou návštěvností 30 000 zákazníků za den. Plánovaný termín otevření je konec listopadu roku 1972.⁶⁸ Půjde o „*mohutnou moderní dominantu,*“ která zaměstná asi tisíc lidí.⁶⁹

„*Před určitou dobou se zájem občanů v Pardubicích soustředoval na otázku, proč obchodní dům má pouze tři podlaží. Tato otázka byla několikrát řešena a bylo na ni také odpovídáno. Skutečnost je taková, že ideálem obchodního provozu by byl objekt jednopodlažní. To by*

---

⁶⁴ Ing. Arch. Růžena Žertová, narozena 4. 11. 1932, architekturu započala na Českém vysokém učení technickém v Praze (1951–1952) a dokončila jí v letech 1952–1957 na Vysokém učení technickém v Brně. Podstatnou část studia absolvovala v ateliéru profesora Bedřicha Rozehnal a jeho asistenta Jaromíra Sirotky. Další její realizace jsou obchodní dům Prior v Košicích v roce 1968, obchodní dům Prior v Ústí nad Labem v roce 1974.

⁶⁵ KLÍMA, Petr. *Kotvy Máje: české obchodní domy 1965-1975*. Praha: VŠUP, 2012, 179 s. ISBN 978-80-86863-40-5, str. 45.

⁶⁶ KLÍMA, Petr. *Růžena Žertová: architektka domů i věcí*. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2016, 278 s. ISBN 978-80-86863-87-0, str. 30–35.

⁶⁷ MICHL, Jan. *Realizace a projekty v současné architektuře*. Praha: Odeon, 1978, str. 52.

⁶⁸ MLÁDEK, Milan. Obchodní dům v Pardubicích. *Zář: Orgán OV KSC a ONV v Pardubicích*. čís. 51. roč. 10–25, 27. 6. 1969. str. 2.

⁶⁹ Budeme mít Prior. *Zář: Orgán OV KSC a ONV v Pardubicích*. čís. 85, roč 10–25, 24. 10. 1969. str. 3.

vyhovovalo jak manipulaci se zbožím i materiálem, především by to vyhovovalo návštěvníkům. Je totiž velmi obtížné, aby návštěvník, který provedl poněkud větší nákup se pohyboval z podlaží do podlaží i třeba moderním dopravním prostředkem. V každém případě to znamená ztížení pohybu návštěvníků a zvýšení námahy. Je samozřejmé, že u obchodního domu, takové velikosti jako je v Pardubicích, umístěného v centru města není možno realizovat celý program v jednom podlaží. Proto ve snaze o maximální využití ekonomie provozu, tak i zajištění pohodlí návštěvníků byla volena dvě prodejní podlaží vzájemně propojena dvěma rameny eskalátorů. Tato koncepce vyhovuje jak urbanistickým, tak provozně ekonomickým záměrům a nákup i zásobování obchodního domu bude pohodlné i ve špičkových obdobích.“⁷⁰

Obyvatelům Pardubic se konečně dostane plnohodnotného obchodního domu, o jehož potřebě vypovídal v roce 1968 Výzkumný ústav obchodu z Prahy. Bylo spočítáno dle nejnovějších norem, jaká bude potřeba metrů čtverečních pro obchodní využití. Byla zahrnuta i prognóza růstu obyvatel do roku 1980. Neustále byl zmiňován nedostatek prodejen s nejrůznějšími sortimenty. Tento problém by nový obchodní dům v Pardubicích měl vyřešit, neboť poskytne široký sortiment k prodeji v centru města. Prodejní plochy o velikosti 6000 m² byly považovány za dostatečné. Projekt byl pozitivně hodnocen díky tomu, že součástí bude i 27 prodejen a centralizované skladové hospodářství.⁷¹ Zdálo se být efektivní investovat do obyvatel rozrůstajících se Pardubic a jejich hladu po dalších nákupních plochách. Pozitivním sdělením bylo, že i když nejde o největší obchodní dům, bude v něm instalována řada technických i provozních novinek na vysoké úrovni, jako klimatizace, eskalátory, moderní skladová technika apod. Počítalo se i s parkovištěm a přilehlým parkem, kde následně měl poblíž vyrůst i hotel a další objekty služeb. Tyto stavby budou realizovány až v další pětiletce. Místní deník připravuje své čtenáře na to, že v přízemí bude vyhrazen prostor pro samoobsluhu s potravinami. Ve druhém patře najdou zákazníci průmyslové zboží. A ve třetím patře se bude nacházet správní zařízení pro zaměstnance, dále restaurace a rychlé občerstvení, které budou sloužit i mimo otevírací dobu obchodního domu, kam se dostanou zákazníci zvláštním vchodem i ve večerních hodinách a neprodejních dnech. Tento projekt, který Pardubáci ve své občanské vybavenosti doposud neměli, bude stát 74 miliónů Kčs. Nakonec se čtenáři dočetli, že v červenci téhož roku by měla výstavba začít, a že sám dodavatel Průmstav nabízel zahájit stavbu

---

⁷⁰ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. č. 17. roč. 11–26, 3. 3. 1970.

⁷¹ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Pardubičtí občané se dočkají: Prior před zahájením, čís. 26, roč. 21–27. 2. 4. 1971.

o měsíc dřív, ale bohužel v tom mu brání pomalé vystěhování objektů kasáren, hlavně kvůli závodu národní podnik Elektroodbyt, který údajně za zpoždění může.⁷²

Několik dní po tomto článku se čtenáři Záře mohou dočíst o tom, jak autor článku porovnává pardubický Prior, který byl do této chvíle všude vychvalován, s módním domem Atol v Hradci Králové, udivuje se nad tím, že má mít Prior jen 3 podlaží, a že na tak lukrativním místě nepostaví ba i osmipatrový.⁷³

Při procházení deníku Zář jsme se mohli pročit k článku zabírajícímu třetinu strany s názvem „Jak to bude s Priorem“. Tam bylo sděleno, že se připravuje základní kámen a velká ceremonie za účasti představitelů a zástupců z řad orgánů a podniků. Detailnější informace jsou získávány přes Jiřího Dostála, který vykonává stavební dozor a Ing. Jiřího Karpíška, vedoucího oddělení výstavby obchodních domů, kteří deníku sdělili, že práce budou zahájeny po předání staveniště v červnu. Tento termín uvedli z toho důvodu, že se demoliční práce kasáren blížily ke konci. Ocelovou konstrukci dodaly Vítkovické železárny Klementa Gottwalda, dodavatelem výtahů a pohyblivých schodišť byla Transporta Chrudim a vzduchotechniky Čs. Závody vzduchotechnické.⁷⁴

Pro ocelovou konstrukci, která je atypická svými rozměry 9 x 9 x 12 metrů, byla potřeba vypracovat speciální projekt. Tato konstrukce bude obložena speciálním plechovým pláštěm, který vyvíjí Mechanika Prostějov a následně jej i vyrobí. „*Celoplechové obvodové panely budou vyplněny ornamentální hrubou vyzdívkou. Tato kombinace prvků dodá stavbě originální charakter.*“⁷⁵ Červeno-oranžová barva se má shodovat s barvou pozadí znaku města Pardubic. Osmiúhelníková okna připomínají plástve medu, který je jednou z hlavních ingrediencí perníku, symbolem Pardubic s dlouholetou tradicí.⁷⁶ Tento vzhled má i úlohu upoutat kolemjdoucí a nalákat je k návštěvě a koupí co největšího množství zboží.⁷⁷ Bohužel při

---

⁷² SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Pardubičtí občané se dočkají: Prior před zahájením, čís. 26, roč. 21–27. 2. 4. 1971.

⁷³ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Ještě k článku Prior před zahájením, čís. 29, roč. 21–27, 14. 4. 1971.

⁷⁴ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Jak to bude s Priorem. Čís. 58, roč. 21–27. 23. 7. 1971.

⁷⁵ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Jak to bude s Priorem. Čís. 58, roč. 21–27. 23. 7. 1971.

⁷⁶ První obchodní centrum na východě Čech slaví 40 let. [online]. Publikováno 20. 8. 2014 [cit. 20. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/pardubicky-kraj/prvni-obchodni-centrum-na-vychode-cech-slavi-40-let-20140820-txll.html>

⁷⁷ NÁBĚLEK, Stanislav. Obchodní dům v Pardubicích, *Architektura ČSR: spojené časopisy Stavba, Stavitel, Styl*. Praha: Klub architektů, 1976, roč. 35, č. 4. ISSN 0300-5305, str. 157.

výstavbě sklídl i neoprávněnou kritiku, jelikož plášť se zprvu barevně neshodoval s návrhem, protože ještě neproběhla konečná úprava, aby dodala venkovnímu hávu ten pravý kabát.⁷⁸

V druhém podlaží bude nakonec i kadeřnictví, pedikúra, učebny pro učně a atriová zahrada navazující na restaurační provoz. Celkový náklad postupně s každou novější zprávou stoupá a nyní je to částka vyšší než 76 miliónů Kčs. Plánovaný obrat je 280 miliónů Kčs ročně. V článku nás dále informovali o počátku betonování železobetonových patek, a to k datu 1. září. Stavba měla být připravena k montáži ocelové konstrukce do 1. prosince se snahou dokončit stavbu o měsíc dříve.⁷⁹ Vybavení tvořil sériový nábytek od firmy OZAP s několika neobvyklými kusy,⁸⁰ které sama Ing. arch. Růžena Žertová navrhla do restaurace, bufetu, kadeřnictví, haly, ředitelny, dětského koutku a zasedací místnosti. Nejvíce pozornosti se dostávalo velkému kruhovému stolu ve třetím patře.⁸¹ Počet zaměstnanců se navýšil oproti informaci z jednání ohledně obchodního domu ze dne 22. srpna 1967, z původních 350 na 600 zaměstnanců.⁸²

1.4.2. Položení základního kamene

28. července 1971 byl položen základní kámen. Ústředním investorem je Ministerstvo obchodu ČSR v čele se Štěpánem Horníkem, přímým investorem Obchodního domu Prior a jeho generálním ředitelstvím v Bratislavě s Ing. A. Makulou, generálním dodavatelem Průmstav Pardubice, n. p., v čele s Ing. Miroslavem Deckerem. Stavba má být dokončena dne 30. září 1974.⁸³ Účinně se na stavbě dále podílel Městský národní výbor v Pardubicích v čele s předsedou Ing. Jindřichem Klimešem a Okresní národní výbor v Pardubicích vedený předsedou Františkem Havránkem. Dále uvádí spoluaktéry, jako generálního projektanta Státní projektový ústav obchodu v Brně, vedený Ing. arch. Zdeňkem Jiříčkou. Zodpovědným projektantem je Ing. arch. Růžena Žertová. Dodavatelem všeho zařízení je podnik Obchodní zařízení Praha, veden Jaroslavem Novotným.⁸⁴

---

⁷⁸ KLÍMA, Petr. *Kotvy Máje: české obchodní domy 1965-1975*, str. 49.

⁷⁹ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Jak to bude s Priorem. Čís. 58, roč. 21–27. 23. 7. 1971.

⁸⁰ NABĚLEK, Stanislav. *Obchodní dům v Pardubicích. Architektura ČSR: spojené časopisy Stavba, Stavitel, Styl*. Praha: Klub architektů, 1976, roč. 35, č. 4. ISSN 0300-5305, str. 156.

⁸¹ KLÍMA, Petr. *Kotvy Máje: české obchodní domy 1965-1975*. Praha: VŠUP, 2012, 179 s. ISBN 978-80-86863-40-5, str. 50.

⁸² SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Výstavba Prioru slavnostně zahájena, čís. 60, roč. 21–27. 30. 7. 1971.

⁸³ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964–73, i. č. 1542. Výstavba obchodního domu Prior.

⁸⁴ SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964–73, i. č. 1070. Pardubický Zpravodaj. Srpen 1971.

Ještě před dokončením vyhrála tato budova první místo v anonymní soutěži realizovaných staveb v uruguayském Montevideu.⁸⁵ Ing. arch. Růžena Žertová dostala čestné uznání od města Pardubic. Dále byla stavba zařazena do mezinárodní soutěže novinářské kritiky Diogenův sud, kterou spravoval polský magazín Architektura.⁸⁶

Na začátku roku 1974 tisk informoval velmi krátkým článkem o tom, že Prior bude dokončen včas, pokud do září 1974 nenastanou nějaké komplikace. Zároveň ujišťoval, že bude připraveno dost zboží pro zákazníky, zmínil i typy sortimentu, které budou k dispozici a kolik procent bude z domácí výroby a kolik z dovozu. Poslední větou tisk predikuje, že do konce roku 1974, by se mělo prodat zboží v hodnotě 120 miliónů.⁸⁷

Prior bude mít i dětský koutek, který rodiče pravděpodobně rádi využijí, aby se mohli soustředit na nákup a nemuseli se u toho starat o své potomky. Bohuslav Jasanský ve svém článku zmínil, že exteriér budovy je vizuálně extravagantní a nemusel by se každému líbit. Zároveň uvádí, že obchodní dům je vystavěn z nejmodernějších a nejefektivnějších prostředků. Je zde také znovu připomenuta rozmanitost zboží a poukázáno na to, že na skladu bude 20 000 až 25 000 druhů zboží, což je pro Pardubice úplnou novinkou. Pro klienty to bude úspora času, protože veškerý sortiment budou mít pod jednou střechou oproti dosavadní situaci, která pro ně znamenala úmorné plahočení po obchodech rozmístěných po celém centru města.⁸⁸ Komentuje také interiér a chválí ho. Ohledně třetího patra nám sděluje, že restaurace pojme až 110 strážníků. Na patře se též nachází bufet a závodní jídelna pro 600 zaměstnanců Prioru, kanceláře vedení podniku, klubovní místnost a sociální zařízení se šatnami.⁸⁹

Sami zaměstnanci pomáhají s dokončovacími pracemi, zdrojem této informace je stavbyvedoucí Jiří Hurt. Poté si autor článku prohlédl i suterén a následně navštívil i obchodního náměstka Prioru Pardubice Jaroslava Příborského a vedoucího obchodní politiky téhož podniku Jaroslava Honce, od kterých se dozvěděl, že bude Prior nabízet i 30 jiných služeb než jen prodejní. Například parkovací prostory pro osobní auta, prodejna řezaných květin, služby fotoateliérů, napařování klobouků, rychloopravna obuvi, kosmetická poradna a další. V Prioru se budou pořádat i módní přehlídky. Nově se dozvídáme, že již zmiňovaná „úschovna“

---

⁸⁵ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. 6x Pardubicemi. Čís. 103–104, roč. 21–28. 29. 12. 1973.

⁸⁶ KLÍMA, Petr. *Kotvy Máje: České obchodní domy 1965-1975*, str. 49.

⁸⁷ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Bude Prior včas? Čís. 8, roč. 22–29. 29. 1. 1974.

⁸⁸ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Na přání čtenářů. Prior roste do krásy. čís. 19, roč. 22–29. 8. 3. 1974.

⁸⁹ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Na přání čtenářů. Prior roste do krásy. čís. 19, roč. 22–29. 8. 3. 1974.

děti bude pro děti do 3 let, a dokonce jde o službu, která bude první svého druhu v ČSSR. Nakonec čtenáře ujistí, že jde vše podle plánu a obchodní dům bude zavčasu otevřen, pokud budou v pořádku dodány dva výtahy, které zatím mají menší časový skluz.⁹⁰

1.4.3. Otevření Prioru

Konečně mohl být vytištěn nadpis „Prior otevřen“. Noviny Zář informovaly ve stručném článku, že byl slavnostně otevřen Obchodní dům Prior v Pardubicích. Za účasti delegace vlády ČSSR, vedené místopředsedou vlády Ing. Štěpánem Horníkem, ministrem vnitřního obchodu Josefem Trávníčkem, delegace krajského výboru KSČ v čele s Josefem Horčičkou, delegace Východočeského krajského národního výboru v čele s předsedou Jindřichem Řehořkem, dále s vedoucím tajemníkem OV KSČ Bohuslavem Hnátickým a s dalšími oficiálními hosty. Během otevření v pátek navštívilo Prior 30 000 zákazníků a za tři hodiny byla tržba 1 milión a 580 000 Kčs, v sobotu dosáhla tržba na 1 milión a 100 000 Kčs, dle informací získaných od náměstka ředitele Obchodního domu Prior v Pardubicích Jiřího Beneše. Dále sdělil, že nejvíce byl zájem o nábytek, bytový textil, radiopřijímače, televizory, metrový textil a obuv.⁹¹

Dne 3. září čtenáři zjistili, že za 7 dní provozu navštívilo Prior 600 000 zákazníků, kteří byli z celého okresu. A koupili zboží téměř za 11 miliónů Kčs. Lidé využívají i ostatní služby, kdy z plánovaných třiceti je zprovozněno pouze třináct, z nichž jmenujme třeba službu stříhovou, šití ložního prádla a záclon, došívání konfekce, servis sportovních potřeb, výrobu klíčů FAB i autoklíčů ŠKODA na počkání, montáž nábytku, úschovnu zavazadel a další.⁹²

K tomu, jak stavba na konec probíhala, se autorka projektu Prioru architektka Růžena Žertová vyjádřila následovně: „*Pardubice musely jít hrozně rychle, a tak mi do toho nestačily mluvit. Ta červená fasáda vzbudila velké překvapení a nevoli místních komunistů.*“⁹³

---

⁹⁰ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Na přání čtenářů. Prior roste do krásy. čís. 19, roč. 22–29. 8. 3. 1974.

⁹¹ SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Prior otevřen. Čís. 68, roč. 23–29. 27. 8. 1974.

⁹² SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. V Prioru 600 tisíc lidí. Čís. 70, roč. 23–29. 3. 9. 1974.

⁹³ V domu u Jonáše přiblíží stavbu pardubického Prioru. [online]. Publikováno 28. 3. 2017 [cit. 2. 3. 2019]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/v-domu-u-jonase-priblizi-stavbu-pardubickeho-prioru-20170328.html

2. Grand

2.1. Stručný dějinný vývoj náměstí Republiky

Kostel sv. Bartoloměje byl vybudován ve 13. století, následně byl roku 1421 vypálen husity, poté byl obnoven Vilémem z Pernštejna roku 1519.⁹⁴ Západní předsíň byla dostavěna při rekonstrukci v roce 1912.⁹⁵ Jízdárny, které stály kolem hradeb před Zelenou bránou a táhly se až po dnešní Jahnovu ulici až ke kostelu Zvěstování Panny Marie, byly vybudovány v roce 1776⁹⁶, dne 21. 2. 1886 podlely požáru. Kasárny sami o sobě ohrožovaly i záplavy z Městské řeky. Kasárny samotné ohrožovaly i město svojí hygienou a na pohled nebyly též půvabné. Proto se rozhodlo,⁹⁷ že roku 1895 budou přesunuty za tehdejší Veselku,⁹⁸ dnešní Masarykovo náměstí. Demolice kasáren proběhla v roce 1898⁹⁹ a mohlo se začít s budováním nového prostoru. Od tohoto okamžiku se stal dominantní budovou Krundencův palác dnes palác Hybských, který byl vystavěn v roce 1898 a ukazoval ambice Pardubic.¹⁰⁰

Na přelomu 19. a 20. století byly Pardubice v rozkvětu, byly industriálním městem a měly bohatý společenský, kulturní a sportovní život.¹⁰¹ K tomuto rozvoji nepochybně pomohla železnice a strategické umístění města v srdci republiky, proto se tu začaly ujímat firmy všeho druhu. Kolem roku 1900 se psalo v novinách o tom, jak Městská řeka překáží a zapáchá.¹⁰² V letech 1909–1911 se provedla regulace Chrudimky a Labe. Vodní toky poblíž centra byly zaházeny a srovnány valy se zemí.¹⁰³ Což pomohlo k rozvoji a úpravě prostoru.

---

⁹⁴ ROSŮLEK, František Karel. *Pardubice 1936*. 2. vyd. - přetisk. Pardubice: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 1999, 40 s. AB-Zet Pardubicka. Pardubice. str. 17–18.

⁹⁵ HUŇÁČEK, Miloslav. *Kostely - modlitebny - kaple - zvonice*. Pardubice: Klub přátel Pardubicka, 2000, 54 s. AB-Zet Pardubicka. Kostely. str. 3–5.

⁹⁶ ŠEBEK, František. *Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900*. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2. str. 42.

⁹⁷ PODDANÁ, Jana, Miroslav KLIMPL a Lubomír NETUŠIL. *Pardubická zastavení: toulky městem s historickým ohlédnutím*. Pardubice: Helios, 2002, 167 s. ISBN 80-8521111-4. str.106

⁹⁸ POTĚŠIL, František Karel. *Z kroniky města Pardubic a stručný průvodce místopisný*. V Pardubicích: Jan Liebich, 1902, str. 34.

⁹⁹ ŠEBEK, František. *Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900*. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2. str. 42.

¹⁰⁰ BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. *Pardubice*. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6. str. 76.

¹⁰¹ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. [Pardubice]: Helios - Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2. str. 136.

¹⁰² ŠEBEK, František. *Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900*. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2. str. 46.

¹⁰³ KUČA, Karel. *Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku*. Praha: Libri, 2011, sv. 5 80-7277-039-X. str. 72.

Chloubou Pardubic se stalo na jihu dnešního náměstí Republiky secesní Městské divadlo, které bylo vybudováno v letech 1906 až 1909 dle Antonína Balšánka,¹⁰⁴ usilovalo se o něj přes dvacet let.¹⁰⁵ Dle některých je nejvelkorysejším kulturním činem v Pardubicích.¹⁰⁶

Předchůdcem velkého komerčního domu byl první obchodní dům „U Merkura“ na tehdejší Královské třídě, dnešní třída Míru, který byl zřízen Josefem Francem v roce 1909. S růstem prostor rostl i nabízený artikl, jako kuchyňské potřeby, kamna, sklo a porcelán, vybavy pro nevěsty, praktické dárky později i knihy a sportovní sortiment. Nakonec byl znárodněn v listopadu 1949, měl 20 zaměstnanců.¹⁰⁷

Na dnešním místě, kde se nachází Grand, dříve stál Hotel Kotel, který byl při první světové válce roku 1914 zbořen. Majitel byl kotlář Karel Patzelt.¹⁰⁸

Náměstí Republiky kolem Zelené brány svírají dvě stavby, a to Městská spořitelna, dnes tam sídlí primárně Turistické informační centrum Pardubice, vybudována v letech 1914 až 1917 dle Fr. Roitha, jde o splynutí minulosti a současnosti, za pomoci kubistického stylu. Na druhé straně byla vystavěna v letech 1924 až 1925 místo hostince „U české koruny“ budova Anglobanky, dnešní Komerční banka, za pomoci Josefa Gočára.¹⁰⁹ Stavělo se dál a byly vystavěny budovy Generálního ředitelství pošt a telegrafů v roce 1925, dnešní Okresní úřad, projektoval je Ladislav Machoň,¹¹⁰ který snížil patro na rohu, aby mohlo Městské Divadlo dál být majestátním bodem na náměstí.

Průmyslové muzeum bylo vystavěno v letech 1927–1931 dle návrhu Karla Řepy, obsahující kiosky, pokladny a kryté pódium. Slavnostního otevření se účastnil i T. G. Masaryk u celostátní Výstavy tělesné výchovy a sportu, která se konala od 31. května 1931 do 4. října 1931. Budova

---

¹⁰⁴ BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. *Pardubice*. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6. str. 80.

¹⁰⁵ ŠEBEK, František. *Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900*. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2. str. 42.

¹⁰⁶ PALEČEK, Jiří. *Pardubice ve 20. století*. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka. str. 15–16.

¹⁰⁷ BOROVEC, Petr. *Historie a současnost podnikání na Pardubicku*. Žehušice: Městské knihy, 2007, 227 s. Historie a současnost podnikání v regionech ČR. ISBN 978-80-86699-47-9. str. 90–91.

¹⁰⁸ BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. *Pardubice*. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6. str. 81.

¹⁰⁹ BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. *Pardubice*. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6. str. 83.

¹¹⁰ BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. *Pardubice*. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6. str. 86.

byla vstupním pavilónem na výstaviště.¹¹¹ Dnešní účel budovy je vzdělávání žáků pod hlavičkou Střední školy potravinářství a služeb Pardubice.¹¹²

Původně tzv. Okresní dům, známý spíše jako hotel Grand, se pojí s Výstavou tělesné výchovy a sportu Republiky československé, která započala 31. května 1931.¹¹³ Původním investorem byla do doby, než se reorganizovala státní správa Okresní správní komise, jež měla mít v budově své sídlo, poté se stal investorem Okresní úřad Pardubice. Došlo i ke změně architekta již rozestavěné stavby od arch. Bóži Dvořáka,^[1] která měla hotový pouze suterén. Novým architektem se stal Josef Gočár. Firma Hořeňovský dokončila Grand již na podzim 1930 (půl roku před výstavou, pro kterou bylo zásadní vytvořit ubytovací, stravovací a shromažďovací místo). Nájemce nebyl nalezen, proto se muselo znovu vypsát výběrové řízení, k čemuž došlo 23. prosince 1930. Prvním nájemcem stavby se následně stal Jaroslav Šindelář. Pozdějším hotelovým nájemcům se ekonomicky nedařilo. Sál nebyl akusticky dobrý pro koncerty, z jídelny to bylo daleko do restaurace a kavárny, kino se přehlušovalo s tanečním sálem. Hotel postupně chátral, jen majitel RaJ Pardubice chtěl udělat opravu, ale nakonec z toho sešlo. Hotel byl před rokem 1989 zrušen a postupně končily i podniky v něm.¹¹⁴

2.2. Z úředních dokumentů a zápisů

2.2.1. Převod vlastnictví hotelu Grand přes město

Na jednání Zastupitelstva města Pardubic dne 27. 3. 1991 byl předložen návrh na převod práva hospodaření k objektu hotel Grand na Úřad města Pardubic. Současným hospodářem byl státní podnik Restaurace Pardubice, který brzy zaniknul kvůli privatizaci a restituci. Hotel se nachází v havarijním stavu a je mimo provoz. Pro jeho chod je nutná rekonstrukce. Zájem zastupitelů města je zachování jeho účelu pro nezbytné potřeby města a jeho občanů. Proto zástupci města chtějí úplatně převést hospodaření na sebe a poté si pohlídat podmínky pro předání Grandu

---

¹¹¹ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 43.

¹¹² ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. [Pardubice]: Helios - Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2. str. 175.

¹¹³ ŠEBEK, František. *Toulky historií Pardubic*. [Pardubice]: Helios - Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2. str. 175.

¹¹⁴ PETRÁŇ, Miroslav st. a PETRÁŇ, Miroslav ml. Ruina pardubického hotelu Grand se po deseti letech probudila a proměnila v ojedinělé obchodní centrum. *Zprávy Klubu přátel Pardubicka*. Pardubice, 2000, č. 5–6, roč. 33. ISSN 1210-6275. str. 6–10.

novému vlastníkovi.¹¹⁵ Návrh byl odsouhlasen a jednalo se o snížení ceny.¹¹⁶ V diskuzi se následně odsouhlasilo, aby se vytvořila komise pro výběr nového vlastníka.¹¹⁷

2.2.2. První kolo prodeje

Delegovaná Komise pro prodej hotelu Grand od RmP se sešla 1. 10., 4. 10. a 10. 10. 1991. Do užšího výběru ze čtyř¹¹⁸ firem vybrala firmu UNIMEX ČSFR¹¹⁹ a p. Eskilsona ze Švédska.¹²⁰ Nakonec komise doporučila ZmP firmu UNIMEX,¹²¹ která koupí za 15 mil. Kč odsouhlasila dne 23. 10. 1991.¹²² Při jednání 23. 12. 1991 se investor vyjádřil, že k návratnosti investice musí rozšířit hotel a k tomu potřebuje i odkoupit pozemek č. 307/1¹²³ o výměře 421 m². Požadavek se dal prošetřit a pro obavu, že by investor mohl odstoupit od koupě byli znovu kontaktováni zájemci o odkoupení hotelu Grand.¹²⁴ RmP došla ke schválení požadavku investora.¹²⁵ K podpisu smlouvy nedošlo, jelikož investor měl další požadavky. Proto ZmP kompromisně schválilo, že se do smlouvy přidá bod, že za 5 let pronájmu pozemků se následně firmě prodají pod podmínkou, že investor převede své sídlo do Pardubic (pro větší příjem financí do města). Smlouva se musela upravit.¹²⁶ Smlouva bude podepsána 28. 2. 1992.¹²⁷ Pokud k podpisu nedojde, veškeré jednání se s firmou ruší a zahájí se jednání s dalšími zájemci.¹²⁸ Den před podepsáním smlouvy firma požádala o posunutí termínu z důvodu neuzavření jednání se

---

¹¹⁵ První navrhl byl za 5 800 000 Kč.

¹¹⁶ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. III. 1991. kn 3. 27. 3. 1991.

¹¹⁷ SOKA. Jednání zastupitelstva města Pardubic. II. 1992. Zpráva z jednání komise pro prodej hotelu Grand.

¹¹⁸ Nepostoupila firma UNICOOP a SOVA.

¹¹⁹ Firma vznikla na začátku tehdejšího roku, respektive 1991, sídlo v Pardubicích, chce smlouvu uzavřít do 5 týdnů, koupí za 15 mil. Kč, do rekonstrukce 250-300 mil. Kčs.

¹²⁰ Zakládá novou firmu, chce sídlit v Pardubicích, chce propojit tři hotely v Pardubicích, Hradci Králové a Litomyšli, chce přinést i další podnikatele ze Švédska a Norska, koupí za 10 mil. Kč.

¹²¹ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 36. 8. 1. 1992.

¹²² SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. kn 10. 23. 10. 1991.

¹²³ Zde na námítku Ing. Arch. Rozehnal měla dle územního plánu vniknout pasáž.

¹²⁴ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 36. 8. 1. 1992.

¹²⁵ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 37. 22. 1. 1992.

¹²⁶ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. kn 13, 5. 12. 1991.

¹²⁷ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. Zpráva z jednání komise pro prodej hotelu Grand. 27. 2. 1992.

¹²⁸ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. př. č. 94/2008. kn 19. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 23. 9. 1992.

zahraničním partnerem, tento požadavek nebyl schválen.¹²⁹ Proto se začalo další kolo s tím, že budou kontaktováni původní zájemci a pověří se i realitní kanceláře.¹³⁰

2.2.3. Druhé kolo prodeje

Po kontaktování realitních kanceláří, dokázala kancelář ZEUS sehnat prvního kupce.¹³¹ 29. 4. 1992 byla s touto kanceláří podepsána smlouva, která má kupce Grandinvest¹³² s následujícími podmínkami:

„1) kupní cena objektu 11 mil. Kčs

2) cenu 800,- Kčs/m² za pozemky zastavěné a pozemky k zastavění určené v původním projektu o celkové výměře 3309 m² (cena v souladu usnesením rady)

3) nezastavěný pozemek č. 307/1 (621 m²), který zastupitelstvo odsouhlasilo též k prodeji za cenu 3780,- Kčs/m² dle cenové mapy schválené dne 20. 5. 1995 (s účinností cca od podzimu 1992).“¹³³

Komise pro prodej hotelu Grand se dohodla, že doporučí RmP prodej Grandu firmě Grandinvest za 15 994 000 Kčs.¹³⁴ Následně RmP schvaluje prodej hotelu Grand firmě Grandinvest, spol. s.r.o.¹³⁵ za částku 11 037 000 Kčs. Pozemky prodá město za 4 994 580 Kčs do 6 měsíců po kolaudaci, nejpozději do 31. 12. 1996. Zatím jsou pozemky pronajaty za 39 300 Kčs ročně.¹³⁶ Pro rekonstrukci hotelu Grand vyhrál návrh architekta Kynčla. Pracuje se na územním a stavebním povolení, aby se v roce 1994 mohla dlouho očekávaná rekonstrukce zahájit.¹³⁷ Byly provedeny zajišťovací práce na hotelu Grand. Jeho dezolátní stav se připisuje komunistickému režimu. Firma Grandinvest musí zabezpečit obvodové pláště budovy nebo bude pokutována.¹³⁸ Firma Grandinvest byla převzata společností Regus, která se rozhodla nezachovat sál a společenské prostory s tím, že není možné, aby se investice vrátila. Vzniklo proto několik

---

¹²⁹ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. II. 1992. Zpráva z jednání komise pro prodej hotelu Grand.

¹³⁰ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. II. 1992. Zpráva z jednání komise pro prodej hotelu Grand.

¹³¹ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. III. 1992. 20. 5. 1992.

¹³² Dceřiná společnost firmy Multisys.

¹³³ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. III. 1992. 20. 5. 1992.

¹³⁴ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 47. 27. 5. 1992.

¹³⁵ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 47. 27. 5. 1992.

¹³⁶ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 41. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 11. 10. 1994.

¹³⁷ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 29. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 13. 10. 1993.

¹³⁸ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 41. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 11. 10. 1994.

možností, jak dál. Jedna z možností je že ZmP se nebude nijak angažovat nebo bude chtít, aby sál a společenské prostory byly zachovány a přispěje na rekonstrukci. Další možnost je, že město vstoupí do společnosti Regus. Poslední předložená varianta byla, že ZmP odkoupí hotel Grand zpět, což preferuje RmP a ZmP to následně schválilo.¹³⁹

ZmP rozhodlo o odeslání dopisu 7. února, ve kterém nabídlo vlastníkovi hotelu Grand, respektive firmě Regus, odkup za cenu, za kterou ho město prodalo, tato nabídka trvala měsíc.¹⁴⁰ Odezva přišla 7. března, ve které bylo, že firma Regus dostala nabídku od ČSOB k finanční spolupráci na rekonstrukci Grandu, ale rozhodující odpověď bude majitel vědět nejdříve 31. 5. 1996.¹⁴¹ Proto se 7. 6. 1996 sešel primátor, náměstek primátora, ředitel hlavní pobočky ČSOB a předseda představenstva a.s. Unico.¹⁴² Zástupce ČSOB vyjádřil, že se nechtějí podílet na rekonstrukci, a proto se Unico rozhodlo, že bude chtít prodat hotel Grand. Primátor konstatoval, že má zájem se od začátku podílet na této kupní smlouvě, jelikož město stále vlastní pozemky pod hotelem Grand.

ZmP musí řešit možný zpětný odkup Grandu, protože na rekonstrukci, která by stála minimálně 300 miliónů Kč, by velmi těžko město hledalo peníze. V možnosti je i demolice. ZmP následně zrušilo předešlé usnesení s body o informování rekonstrukce a plán, jak dál postupovat s Grandem z pohledu města, neboť by to nebylo strategické.¹⁴³

2.3. Z médií

2.3.1. Odkup hotelu Grand městem

Konec hotelu Grand přišel kvůli špatnému stavu budovy zevnitř. Bývalý majitel neměl zřejmě finanční prostředky na udržení hotelu v dobrém stavu. Jednou z příčin náročnosti rekonstrukce mohou být dřevěné piloty, na kterých stojí železobetonový skelet budovy, které tam jsou kvůli dřívějšímu korytu řeky. Od ředitele RaJ Pardubice Ing. Rudolfa Dostála zjistil novinář, že na rekonstrukci byla už zpracována studie. Nabídka na její provedení byla předložena firmě Pozemní stavby Pardubice s termínem dokončení za 24–36 měsíců. Dvě polské firmy predikovaly trvání rekonstrukce na 18–24 měsíců a jugoslávská firma na 13 měsíců. Všude se

---

¹³⁹ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 53. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 6. 2. 1996.

¹⁴⁰ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 55. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 25. 6. 1996.

¹⁴¹ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 54. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 9. 4. 1996.

¹⁴² Této firmy je Regus dceřinou společností.

¹⁴³ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 55. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 25. 6. 1996.

cena pohybovala kolem 100 mil. Kč. Věřil, že rekonstrukce se podaří se zahraničními investory. Všichni chtěli jen odkup budov, což by neprošlo přes tehdejší zákony, takže rekonstrukce nebyla provedena. Změna přišla až v březnu, kdy zadavatel, Okresní úřad, dal pokyn k úplatnému převodu práva hospodařit s objektem Úřadu města Pardubic. Tento převod se měl uskutečnit, aby zástupci města měli lepší podmínky pro jednání s investory o rekonstrukci.¹⁴⁴ Náměstkyně primátora Ing. Hana Demlová sdělila, že odhad na rekonstrukci byl 150 mil. Kč. Dne 1. dubna byl Grand převeden za 5,8 mil. Kč na město. Bylo už několik zájemců o Grand, proto věří, že do konce dubna dokončí jednání a poté bude uzavřena smlouva.¹⁴⁵ Prodat hotel Grand ZmP chce, neboť nemá dostatek peněz na rekonstrukci. Zájemci jsou, ale chtějí i část pozemku za hotelem Grand, avšak tento díl na sebe dokázala převést potravinářská škola, která by zde chtěla vybudovat jídelnu a tělocvičnu, nesloužící pouze žákům této školy. Aktuálně na to ale nemají peníze.¹⁴⁶ Milan Derner je toho názoru, že zástupci města nebudou schopni včas nalézt adekvátního nového majitele pro Grand a bojí se, že hotel bude dál chátrat a obává se, že nezbude nic jiného, než budovu zbourat.¹⁴⁷ Jednání se zájemci o Grand jsou pochopitelně veřejnosti utajena.¹⁴⁸

2.3.2. Prodej hotelu Grand UNIMEXU

Zástupci města schválili prodej hotelu Grand pražské firmě UNIMEX za 15 mil. Kčs a bude se řešit smlouva.¹⁴⁹ Novinám telefonoval občan, který se podívoval, proč se Grand prodal za 15 mil. Kčs, když ho město koupilo za 20 mil. Kčs, což H. Demlová reportérům objasnila, protože hotel stál pouze 6 mil. Kčs.¹⁵⁰ Grand bude prodán a do dvou let má být rekonstruován. Po negativních ohlasech nakonec město zrekonstruovalo Grand.¹⁵¹ Na mimořádném jednání se 6. února 1992 sešlo ZmP, kde se projednávalo a odhlasovalo rozhodnutí o pronájmu pozemku pod

---

¹⁴⁴ VOHRALÍK, Miloslav. Pátrali jsme jak to bude s rekonstrukcí pardubického Grandu. Stále na mrtvém bodě. *Pochodeň*. 1991, čís. 84, roč. 80, 30. 4. 1991, str. 1.

¹⁴⁵ Nad Grandem svítá? *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 28, roč. 41–51, 9. 4. 1991. str. 3.

¹⁴⁶ Co nového kolem Grandu? *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 42, roč. 41–51, 28. 5. 1991. str. 1.

¹⁴⁷ DERNER, Milan. Z Grandu skanzen? *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 55, roč. 41–51, 16. 7. 1991. str. 3.

¹⁴⁸ Nad hotelem Grand stále zataženo. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 63, roč. 41–51, 13. 8. 1991. str. 1.

¹⁴⁹ PANKEVIČ, Pavol. Mumraj v hospodaření radnice. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 84, roč. 41–51, 25. 10. 1991. str. 1 a 2.

¹⁵⁰ Omyl, Grand byl pouze za šest... *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 86, roč. 41–51, 1. 11. 1991. str. 2.

¹⁵¹ Ještě k jednání zastupitelstva. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1991. čís. 87, roč. 41–51, 5. 11. 1991. str. 2.

hotelem Grand a po kolaudaci rekonstrukce se prodá firmě UNIMEX.¹⁵² Těsně před podpisem smlouvy firma UNIMEX ukončila jednání o koupi hotelu Grand.

2.3.3. Prodej hotelu Grand Grandinvestu

Smlouva o koupi hotelu Grand za 11 mil. Kčs firmou Grandinvest s.r.o.¹⁵³ bude podepsána 3. 6. 1992.¹⁵⁴ Grandinvest sděluje, že do 31. 12. 1992 budou vytvořeny podmínky pro soutěž na návrh rekonstrukce hotelu Grand a do konce ledna bude soutěž vyhlášena. Rekonstrukce má být hotová do konce roku 1994.¹⁵⁵

Občané stále nebyli svědky, že by se po prodeji hotelu Grand něco dělo, dokonce není hotová ani projektová dokumentace, a přitom by se mělo otevřít v lednu 1994.¹⁵⁶ Na konci září vybrala firma Grandinvest vítězný návrh na přestavbu hotelu Grand od Ing. arch. Jiřího Kynčla. Předpokládaná přestavba by měla stát 250–300 mil. Kč. Trvat bude nejméně jeden a půl roku. Součástí plánu je společenský sál s kapacitou 1000 lidí, restaurace, kavárny, vinárny a hotelem s 150–200 lůžky. S obnovením kina se už nepočítá.¹⁵⁷ Návrh pana Kynčla se po celé čtyři měsíce podroboval detailnímu rozboru odborníky z oblasti poskytování služeb, hoteliérů, gastronomie. Tím se ověřila investiční návratnost budovy a její ekonomičnost. Následně byl znovu konzultován návrh s jeho tvůrci a dílo bude pokračovat k úřednímu schválení až po výběr dodavatele.¹⁵⁸ Na jednání RmP dne 24. srpna se vyjádřil Ing. Jiří Ascherl generální ředitel a.s. UNICO, která je 100% vlastníkem Grandinvest, že rekonstrukci podpoří zahraniční investor téměř 300 mil. Kč. Avšak ke konci minulého roku se nepodařilo odkoupit pozemek pro případnou přístavbu, a to byl jeden z důvodů, proč spoluinvestor odstoupil. Proto se přehodnotila rekonstrukce a opravila by se jen původní budova.¹⁵⁹ Na mimořádném ZmP se řešila i rekonstrukce hotelu Grand s tím, že to nejde podle plánu. Zastupitel Jiří Stareček řekl:

---

¹⁵² Kolem hotelu grand není stále jasno. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1992, čís. 16, roč. 42–52. 7. 2. 1992. str. 1.

¹⁵³ Je dceřinou společností Multysu.

¹⁵⁴ Hotel Grand a 11 miliónů. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, čís. 25, roč. 1, 2. 6. 1992. str. 7.

¹⁵⁵ Co hotel Grand. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1992, čís. 177, roč. 1, 28. 11. 1992. str. 4.

¹⁵⁶ DERNER, Milan. Spadne hotel Grand? *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1993, čís. 17, roč. 2, 22. 1. 1993. str. 7.

¹⁵⁷ MIKEŠOVÁ, Jiřina. Bude hotel Grand od roku 1996 opět sloužit veřejnosti? *Pardubické noviny*, 1993. č. 258, roč. 2, 6. 11. 1996. str. 7.

¹⁵⁸ Stále panuje nad budovou Grandu klid. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1994, čís. 56, roč. 3, 8. 3. 1994. str. 7.

¹⁵⁹ Kolem hotelu Grand je opět živo. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1994. čís.198, roč. 3. str 7. (středa 24. srpen,

“*Jak všichni víme, současný vlastník (Grandinvest) své sliby neplní a rozhodně nelze říci, že bychom objekt prodali dobře. Na druhou stranu ovšem nevíme, kdo by tím vlastníkem jinak byl...*“¹⁶⁰ Město informovalo občany, že nátlak na investora hotelu Grand je složitý a možnosti sankcí jsou komplikované.¹⁶¹ V novinách se dále vyjádřila Drahoslava Bartková, současná přednostka Okresního úřadu, která míní, že o koupi hotelu Grand se nemělo ani uvažovat, stejně tak, jako by se nikdy neuvažovalo o prodeji Zelené brány, dále se vyjadřuje, že hotel Grand předběhl dobu o deset let svojí kapacitou.¹⁶²

Zástupci města se vylouvají, že se údržba hotelu Grand nedělala 60 let. Autor popírá, že by se hotel neudržíval, má důkaz, že jen v roce 1980 se utratilo za údržbu 2,5 mil. Kč. Devastace začala až v roce 1990, když město převádělo hotel Grand mezi majiteli a nic se na budově nedělo, proto rychle chátrala.¹⁶³

Prozatím s prvním jarním dnem byly zahájeny další trhy v hotelu Grand, ty by měly nabízet klasický sortiment spotřebního zboží pod střechou po celý rok.¹⁶⁴ Trhy a restaurační zařízení jsou navštěvovány stovkami lidmi. Hotel Grand využívají občané jako místo k setkávání. Využívá se i k přespání v suterénu i přes to, že zde není denní světlo a všude je přítomna plíseň.¹⁶⁵ Dlouhé jednání o odkupu a potřebou rekonstrukci hotelu Grand má za následek chátrání budovy.¹⁶⁶ Hotel Grand čekal na rekonstrukci už od 80. let. Od roku 1988 už je částečně uzavřen. Býval centrem společenského života, jeho součástí byl největší sál i kino. Vlastníkem v roce 1996 byla firma Regus, ta do údržby věnovala jen minimum a památka neustále

---

¹⁶⁰ ROUB, Bohumil ml. Zastupitel Pavel Levý navrhl odvolání náměstka primátora Jana Linharta. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1994, čís. 241, roč. 3, 13. 10. 1994. str. 7.

¹⁶¹ BARTKOVÁ, Drahoslava. Občan má právo se ptát: Město se ke své odpovědnosti hlásí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, čís. 11, roč. 4, 17. 1. 1995. str. 4.

¹⁶² BARTKOVÁ, Drahoslava. Nikoho nenapadne prodat Zelenou bránu: Za nynější stav vlastně nikdo, kromě minulého totalitního režimu, nemůže... *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, čís. 11, roč. 4, 17. 1. 1995. str. 7.

¹⁶³ Grand připraven k rekonstrukci: Prázdná nevyužívaná budova chátrá až pětikrát rychleji než obývaná. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, čís. 26, roč. 4, 31. 1. 1995. str. 7.

¹⁶⁴ Grand chce jaro začít novými trhy. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS 1995, č. 64, roč. 4, 16. 3. 1995. str. 7.

¹⁶⁵ Hotel Grand má opět hosty. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, č. 137, roč. 4, 13. 6. 1995. str. 7.

¹⁶⁶ SEINER, Zdeněk. Slabý vítr naděje pro hotel Grand opět rozžehla městská rada *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 22, roč. 5, 26. 1. 1996. str. 1 a 7.

chátrala.¹⁶⁷ K tomu se vyjádřil i pan Bohdan. Památkáři podle něj nevyužili všechny možnosti a měli tlačit na majitele, aby se hotel Grand nerozpadl.¹⁶⁸

V úterý 6. února zastupitelé rozhodli, že jsou ochotni odkoupit hotel Grand za stejnou cenu, za kterou ho prodali, respektive za 11 mil. Kč¹⁶⁹ i přesto, že hotel Grand značně zchátral i přes zajišťovací práce soukromých firem. Před odkoupením se ještě musí vyřešit očištění hotelu Grand od zástavy bankou.¹⁷⁰

2.3.4. Prodej hotelu Grand Pražské správě nemovitostí

Nakonec k prodeji hotelu Grand zpět městu nedošlo a od stávajícího vlastníka Regus koupila hotel Grand Pražská správa nemovitostí, s.r.o.¹⁷¹ Cena prodeje hotelu Grand od firmy Regus společnosti PSN je něco mezi 11 a 22 mil. Kč.¹⁷² Dle zdrojů deníku už byla podepsána smlouva o smlouvě budoucí s řadou podmínek. PSN vyřešila s magistrátem, že po kolaudaci rekonstrukce se jí pozemek prodá. PSN chce přeměnit hotel Grand na obchodně administrativní centrum během jednoho až dvou let. Tehdejší odhad na rekonstrukci je 300 mil. Kč.¹⁷³ Dle jiného názoru rekonstrukce hotelu Grand bude stát 400 mil. Kč. Zbourání a postavení by stálo asi 200 mil. Kč, čemuž bránilo to, že od roku 1983 je hotel v ochraně památkářů.¹⁷⁴

Nově zvolený městský výbor ČSSD v Pardubicích přijal stanovisko, aby poslanci v městském zastupitelstvu lobovali za zachování velkého sálu hlavně kvůli historickému kulturnímu dědictví.¹⁷⁵ Následně se zastupitelé nechali slyšet, že nechtějí zrušit velký sál.¹⁷⁶

---

¹⁶⁷SEINER, Zdeněk. Trpělivé i nekonečné je čekání hotelu Grand na probuzení ze zlého snu. *Hradecké noviny*. Hradec Králové. 1996. čís. 32, roč. 5, 7. 2. 1996. str. 3.

¹⁶⁸ Tlak by měli zesílit památkáři. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 40, roč. 5, 16. 2. 1996. str. 4.

¹⁶⁹SEINER, Zdeněk. Trpělivé i nekonečné je čekání hotelu Grand na probuzení ze zlého snu. *Hradecké noviny*. Hradec Králové. 1996. čís. 32, roč. 5, 7. 2. 1996. str. 3.

¹⁷⁰ FILLA, Pavel. Jediným štěstím prý je, že pozemky dosud vlastní město *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 42, roč. 5, 19. 2. 1996. str. 7.

¹⁷¹ Dále jen PSN

¹⁷² Grand bude mít zřejmě jiného majitele: Pardubický hotel přestavěn na kanceláře a obchody? *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS 1996, čís. 297, roč. 5, 19. 12. 1996. str. 7.

¹⁷³ Zpustlý hotel Grand kupuje Pražská správa nemovitostí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, č. 292, roč. 5, 12. 12. 1996. str. 7.

¹⁷⁴ Hotel Grand bez přestání chátrá, i když pod ochranou památkářů. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 244, roč. 17. 10. 1996. 5. str. 1 a 7.

¹⁷⁵ Pro zachování velkého sálu v Grandu: Chátrající hotel lze stále považovat za kulturní dědictví. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 28, roč. 6, 3. 2. 1997. str. 8.

¹⁷⁶ Trhovci opět obsazují Grand. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 30, roč. 6, 5. 2. 1997. str. 7.

Pardubické noviny vyhlásili 6. února telefonní anketu, jestli mají zastupitelé trvat na zachování velkého sálu v Grandu.¹⁷⁷ 7. února bylo skóre pro zachování sálu 282 pro a proti 20,¹⁷⁸ další den 493:514,¹⁷⁹ 10. února bylo skóre 728:1316¹⁸⁰ a 11. února 1012:1577.¹⁸¹ Konec ankety s výsledkem pro zachování sálu bylo 1216 a proti 1610 k datu 13. února.¹⁸²

V době trvání ankety sdělil ředitel pardubické pobočky PSN Ondřej Heřman, že pokud bude město trvat na zachování sálu, zřejmě od smlouvy odstoupí. Bohužel oprava sálu není finančně návratná. Celkovou návratnost investice do hotelu Grand tipuje na 10 let. Rekonstrukce sálu by vyšla na 20 až 30 mil. Kč a jeho využití by bylo na dva měsíce v roce a provoz by byl silně ztrátový. Podpis smlouvy čekal jen na zastupitele, jak vyřeší prodej pozemku pod hotelem Grand, někteří stále trvají na podmínce zachování sálu. Pokud se prodej uskuteční, PSN chce začít s rekonstrukcí již tento rok.¹⁸³

Dne 11. února, byl po dlouhé debatě odsouhlasen pozměňovací návrh RNDr. Josefa Kubáta tak, že pozemek patřící ke Grandu pronajmou PSN na 3 roky za 45 000 Kč za rok. Po kolaudaci a zachování společenské funkce Grandu se prodá pozemek za 1 100 Kč za m², pokud se nesplní podmínky, bude sjednána nájemní smlouva za cenu 10 % z plochy na 3 520 Kč za m².¹⁸⁴ Tím dali zastupitelé souhlas k tomu, aby PSN velký sál nemusela zachovat. Pardubice tím ztratily společenský prostor odpovídající jejich úrovni a velikosti.¹⁸⁵

Dle dohody musí firma předložit na odbor Stavebního úřadu MmP projektovou dokumentaci o rekonstrukci objektu čp. 1400 a čp. 115 pro zahájení stavebního řízení nejpozději do 1. března 1998. Na odbor stavebního úřadu MmP je pak povinen předložit žádost

---

¹⁷⁷ Zavolejte svůj názor. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 31, roč. 6, 6. 2. 1997. str. 7.

¹⁷⁸ Anketa po telefonu. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 32, roč. 6, 7. 2. 1997. str. 7.

¹⁷⁹ Anketa po telefonu. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 33, roč. 6, 8. 2. 1997. str. 7.

¹⁸⁰ Anketa po telefonu. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 34, roč. 6, 10. 2. 1997. str. 7.

¹⁸¹ Anketa po telefonu. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 35, roč. 6, 11. 2. 1997. str. 7.

¹⁸² Telefonická anketa. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 37, roč. 6, 13. 2. 1997. str. 7.

¹⁸³ Zájemce o hotel Grand nechce zachovat sál. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 33, roč. 6, 8. 2. 1997. str. 7.

¹⁸⁴ PETROVÁ, Marta. Grand má opět naději stát se vítanou ozdobou centra města. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 36, roč. 6, 12. 2. 1997. str. 8.

¹⁸⁵ Pardubický Grand bude bez sálu. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 66, roč. 6, 19. 3. 1997. str. 4.

o kolaudaci výše uvedených objektů nejpozději do 1. března roku 2000.¹⁸⁶ Vedení PSN bylo znechuceno tím, jak se Grand zpolitizoval,¹⁸⁷ přesto se bude Grand účastnit dnů otevřených dveří.¹⁸⁸ Běžně se občané dostali k vietnamským, místním stánkařům. Do dalších prostor se už občan nedostal, ale díky dnu otevřených dveří byl povolen vstup do všech prostor s průvodcem. Prohlídka byla možná jen 5. července 1997 od 10 do 12 hodin.¹⁸⁹ Toho využilo mnoho občanů a vzpomínali na tehdejší společenský život. Někteří z davu si stěžovali na magistrát, že nechal Grand zpustnout.¹⁹⁰

Noviny informují, že ve sklepě Grandu by měl vzniknout supermarket. Všechny pokoje se změny na kanceláře, na dvoře má vyrůst čtyřpodlažní parkovací dům a vnitřní prostor bude tvořen jednotlivými krámkami oddělenými sklem a kovem. PSN chce upřednostnit místní živnostníky před drahými obchody zahraničních značek.¹⁹¹ PSN kvůli podmínkám památkářů musí zachovat železobetonový skelet, schodiště a vnější obložení hotelu,¹⁹² respektive kachličky, které neodmyslitelně ke Grandu patří a jsou chráněny památkáři a repliky vyrábí už jen jediná firma v ČR.¹⁹³

Na ZmP 13. ledna 1998 se vyjádřil náměstek Jiří Schneider: „... Podle této studie je objekt navržen jako polyfunkční budova, která bude sloužit zejména pro obchodní a administrativní účely formou pronajímatelných částí. Administrativní prostory zahrnou východní část objektu (bývalá Národní fronta + bývalé hotelové pokoje), 1. – 4. patro dostavby a menší prostory v 1. – 3. patře jihozápadní části objektu. Převážná část administrativních prostor je smluvně rezervována pro Živnostenskou pojišťovnu ČS, a. s. Zbývající část 1. a 2. patra velkého sálu bude věnována obchodním plochám navazujícím na komunikační pasáže. Obchodní prostory budou dvoupodlažní s vestavěnými galeriemi. Dle požadavků nájemců budou rozčleněny na

---

¹⁸⁶ Grand v plné kráse až v roce 2000. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 67, roč. 6, 20. 3. 1997. str. 6.

¹⁸⁷ Hotel Grand nadále politickým kolbištěm. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 68, roč. 6, 21. 3. 1997. str. 7.

¹⁸⁸ Hotel Grand se dnes otevírá... *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 76, roč. 6, 1. 4. 1997. str. 7.

¹⁸⁹ Hotel Grand zpřístupní na dvě hodiny své tajemné prostory. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 154, roč. 6, 3. 7. 1997. str. 8.

¹⁹⁰ MIKEŠOVÁ, Jiřina. Zdevastovaný Grand nechal nahlédnout do svých útrob. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 156, roč. 6, 7. 7. 1997. str. 1 a 7.

¹⁹¹ MIKEŠOVÁ, Jiřina. Zdevastovaný Grand nechal nahlédnout do svých útrob. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 156, roč. 6, 7. 7. 1997. str. 1 a 7.

¹⁹² Zpráva o postupu rekonstrukce bývalého hotelu Grand. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1998, č. 10, roč. 7, 13. 1. 1998. str. 7.

¹⁹³ Poničené kachličky na grandu budou doplněny replikami. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1998, č. 180, roč. 7, 4.8. 1998. str. 8.

menší jednotky. V suterénu objektu je vyčleněna plocha cca 1700 m čtvereční pro velkoprodejnu potravin (nájemní smlouva s firmou Julius Meinl je připravena k podpisu). V suterénu a přízemí bude umístěno 49 krytých parkovacích míst, ze kterých bude přímý vstup do obchodních prostor. Předpokládá se následující postup rekonstrukčních prací: - zahájení územního řízení s datem podání 5. 1. 1998 u Stavebního úřadu v Pardubicích. - zpracovává se projektová dokumentace ke stavebnímu povolení s termínem do 31. 3. 1998. - zahájení stavebních prací do 30. 5. 1998. - předpokládána kolaudace třetí čtvrtletí 1999 ...¹⁹⁴

2.3.5. Znovuotevření Grandu

Grand se nakonec přestavěl na obchodně-administrativní budovu v letech 1997 až 2000 dle architektů Petra Drexlera a Ladislava Vrbaty.¹⁹⁵ Rekonstrukce trvala 15 měsíců. V opraveném Grandu jsou banky, pojišťovny, supermarket, obchody, kavárny, samoobslužná restaurace a jiné služby s téměř 50 nájemci. Budou se zde pořádat i různé kulturní akce.¹⁹⁶ 2. října 1999 byl Grand otevřen. Návštěvnost byla vysoká a muselo se vyjít vstříc hlavně maminkám s dětmi, každý víkend bude zábavný program atd. Heřman sděluje, že po zkušenostech z podobných projektů ví, že 30 % až 40 % ochodů se v prvním roce vymění, proto mají i další nájemce v záloze.¹⁹⁷

---

¹⁹⁴ Zpráva o postupu rekonstrukce bývalého hotelu Grand. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1998, č. 10, roč. 7, 13. 1. 1998. str. 7.

¹⁹⁵ MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. *Pardubice dříve a dnes*. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1. str. 71.

¹⁹⁶ Grand se proměnil v rytmu kvapíku. *Hradecké noviny*. Hradec Králové. 1999. čís. 229, roč. 8, 1. 8. 1999. str. 7.

¹⁹⁷ Maminky nenechají kočárky na ulici, nový Grand se tedy musí přizpůsobit. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 1999, č. 235, roč. 8, 8. 10. 1999. str. 7.

3. Zástavba Masarykova náměstí

3.1. Z úředních dokumentů a zápisů

3.1.1. První výběrové řízení

V září roku 2000 byla v pozemkové komisi projednána žádost firmy Piazza Labe s.r.o. a Mera – Czech a.s. o pronájmu pozemků na Masarykově náměstí za účelem výstavby polyfunkčního objektu s multikiny, hotelem a rezidenčním bydlením. Pozemková komise a Komise pro urbanismus a architekturu stanovily některé omezující podmínky, zejména zařazení hotelové části a zřízení podzemních parkovišť pod objekty. Tyto nové podmínky byly pro firmu Piazza nevyhovující, proto od záměru výstavby odstoupila.¹⁹⁸ Následně došlo ke spojení firem Piazza a Mera, které předložily předběžný záměr zástavby na Masarykově náměstí, které ZmP schválilo a současně požádalo, aby byl projednáván návrh předložený odboru rozvoje a strategie, kde se zabývaly urbanistickým řešením Masarykova náměstí. ZmP trvá na svých požadavcích výstavby podzemních garáží a hotelu. Výstavba proběhne pod hlavičkou firmy Piazza. Záměr výstavby objektu polyfunkčního zábavního centra je vybudovat na východ dvojpodlažní podélnou budovu s pasážemi podél stran a s centrálním kruhovým prostorem. V severní části budovy bude navýšeno jedno podlaží kvůli multikinu. V přízemí je záměr vytvořit volný průchod k nádvoří směrem k Hotelu Labe. Vjezd do podzemního parkoviště je plánován ze severní strany. Hotel s osmi až deseti podlažími bude umístěn ke křižovatce na ulici 17. listopadu a Palackého třídě. Architektonické zpracování se řešilo v kancelářích Argaman Israel spolu s Hlaváček a partner s.r.o., které se průběžně konzultovalo se ZmP.¹⁹⁹

Plošné nároky na jednotlivé funkce polyfunkčního centra jsou:

Multikino	3 500 m ²
Sport a zábava	2 500 m ²
Provozovny služeb	2 000 m ²
Velké obchodní plochy	4 500 m ²

---

¹⁹⁸ SOKA Pardubice. XXV. Řádné jednání Zastupitelstva města Pardubic. Bod jednání 6: Výstavba na Masarykově náměstí. číslo krabice: 11, 26. 6. 2001.

¹⁹⁹ SOKA Pardubice. XXI. Řádné jednání Zastupitelstva města Pardubic. Bod jednání 9: Záměr firmy Plaza-Mera pro využití pozemků na Masarykově náměstí v Pardubicích. číslo krabice: 10, 3. 4. 2001.

Malé pronajímatelné obchody	4 500 m ²
Gastronomické provozovny	1 200 m ²
Pasáže a dvorany	4 200 m ²

Hotel bude mít 50 až 60 pokojů včetně zázemí. Podzemní parkování s kapacitou 600 míst pro potřeby Plazza a 400 míst pro potřeby města.²⁰⁰

Po schválení záměru na zástavbu se firma Mera dostala do likvidace, zástupci města z jednání s firmou dostali dokumenty pro realizaci, které ZmP neuspokojilo a nevěřilo, že stavba započne. A protože má na zástavbu několik zájemců, schválilo usnesení, které ruší schválení záměru této firmy a bylo pověřeno k uspořádání veřejné soutěže.²⁰¹

3.1.2. Druhé výběrové řízení

Dne 2. července 2003 se uskutečnilo jednání Komise pro architekturu a urbanismus s programovým bodem výběrového řízení na zástavbu Masarykova náměstí. Byly představeny návrhy a regulativy pro vypracování konceptů k zástavbě. Pouze společnost Discovery nesplnila vstupní podmínky výběrového řízení.²⁰²

Byl představen první projekt od PSN. Proběhla diskuze a jako zásadní nedostatek se komisi jevil „*vysoký poměr podílu bydlení při řešení dané lokality a její malá zastavěnost. PaedDr. H. Tomanová negativně hodnotila dvě deskové administrativní komerční hmoty s integrovaným hotelem. prof. Ing. arch. Akad. arch. J. Suchomel komentoval návrh jako prostorově velkorysý.*“²⁰³

„*Druhý byl představen návrh společnosti ZIPP. V následné diskuzi zazněly zásadní výhrady k vytváření „dvorů“ v západní části nově vzniklé uliční zástavby u severojižní komunikace Masarykova náměstí, které nevytváří centrální městský prostor. Negativně bylo hodnoceno naopak nedostatečné množství objemů pro bydlení.*“²⁰⁴

²⁰⁰ SOKA Pardubice. XXI. Řádné jednání Zastupitelstva města Pardubice. Bod jednání 9: Záměr firmy Plaza-Mera pro využití pozemků na Masarykově náměstí v Pardubicích. číslo krabice: 10, 3. 4. 2001.

²⁰¹ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubice. Jednání Zastupitelstva města Pardubice. Kn 157. 29. 10. 2002.

²⁰² SOKA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubice. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 2. 7. 2003.

²⁰³ SOKA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubice. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 29. 7. 2003.

²⁰⁴ SOKA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubice. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 29. 7. 2003.

Prozatím přeskočím třetí návrh a přesunu se ke čtvrtému, kde byl jen krátce představen návrh společnosti Discovery, neboť nebyla odevzdána požadovaná dokumentace, tak komise hlasovala o nezařazení do hodnocení.²⁰⁵

Návrh Bohemia-sen s.r.o.²⁰⁶ byl třetí v pořadí, který má v zápise dvakrát delší text než všechny ostatní návrhy. Komise v hotelové a rezidenční části neshledala žádné výtky, u části obchodního centra byl navrhován obrovský komerční obchodní dům do půdorysu L, který byl kontroverzní, jelikož by do budoucna bránil velkému podchodu, který by u něj měl ústít a na druhé straně by vycházel u plánovaného domu „Nová veselka“. Poté se vedla i diskuze o členění prostor v samotném obchodním centru. Svůj názor sdělil komisi prof. Ing. arch. Akad. arch. Jiří Suchomel, vyjádřil se k samotné podstatě komerčních moderních OD, jelikož je považuje za typ architektury, která bohužel v centrech měst stahuje život z ulic do budovy a tím zásadně ovlivňuje městský život. Myslí si, že by tyto stavby měly vyrůstat na okraji měst, dokonce vyjádřil i pochyby o nutnosti zástavby Masarykova náměstí. K tomu se vyjádřil Ing. Akad. arch. Miroslav Řepa: *„zhodnotil ve své řeči jednotlivé projekty a podpořil projekt Bohemia-sen, jako projekt společnosti, na kterém je možné začít projektovat a který je možné dle požadavků města architektonicky a urbanisticky dopracovat.“*²⁰⁷

Komise po pauze pro individuální posouzení projektů, zapsala ke každému ze třech návrhů hodnocení a výsledkem bylo, že návrh od společnosti Bohemia-sen byl přibližně o polovinu lépe hodnocen než zbylé dva návrhy, a proto bude doporučen ZmP k jeho schválení.²⁰⁸

3.1.3. Schválení zástavby od Bohemia-sen

Na ZmP dne 4. listopadu 2003 byl schválen záměr Zástavby Masarykova náměstí od společnosti Bohemia-sen z hlediska objemového a funkčního řešení. Dále zastupitelstvo požaduje předložení architektonického a urbanistického řešení, předběžný harmonogram výstavby a návrh smlouvy na pronájem a prodej pozemků k odsouhlasení ZmP.²⁰⁹

Nakonec ZmP dne 12. října 2004 schválilo koncept urbanistického a funkčního řešení Zástavby Masarykova náměstí pro společnost Bohemia-sen. Současně se schválil bod, který

---

²⁰⁵ SOKA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 29. 7. 2003.

²⁰⁶ Za kterou stojí firma Africa Israel Investments Ltd.

²⁰⁷ SOKA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 29. 7. 2003.

²⁰⁸ SOKA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 29. 7. 2003.

²⁰⁹ Zastupitelstvo města Pardubic. 3. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 4. 11. 2003.

počítal s tím, že se zapojí město Pardubice s finanční podporou úpravy veřejného prostranství maximálně do výše, jakou obdrží za prodej pozemku firmě Bohemia-sen.²¹⁰

Dále se na ZmP se dne 9. listopadu 2004 schválila smlouva o smlouvě budoucí kupní mezi městem Pardubice a společností Bohemia-sen, prozatím zmíním jen určité body ve smlouvě:

1) Budoucí kupující bude oprávněn projekt rozdělit na 3 samostatné části: obchodní centrum, hotel a residenční centrum.²¹¹

2) Pokud nebudou splněny povinnosti kupujícího do určité doby získat územní rozhodnutí pro první část projektu, potom bude možné, aby město Pardubice od kupní smlouvy odstoupilo. Pokud kupující nestihne zahájit výstavbu, dle později určených časových termínů, může město Pardubice tyto pozemky odkoupit za stejnou cenu, za kterou je prodalo.²¹²

3) Součástí smlouvy bude i právní bod, ze kterého vyplývá, že po dohodě obou stran je možné změnit funkční náplň druhé a třetí části projektu.²¹³

4) „Smlouva bude obsahovat oprávnění budoucího kupujícího postoupit svá smluvní práva a povinnosti na jinou společnost se 100% obchodním podílem společnosti Africa Israel International Properties (2002) Ltd. nebo společnost Africa Israel International Investment (1997) Ltd.“²¹⁴

5) Město se zaváže vybudovat novou komunikaci mezi projednávaným pozemkem a telekomunikační věží. Součástí bude i dopravní napojení k podzemnímu parkovišti obchodního domu.²¹⁵

6) „Smlouva v určitém rozsahu připouští finanční podíl města na nadstandartním řešení veřejných prostranství projektu.“²¹⁶ Tím se rozumí, že pokud kupující Bohemia-sen nebude mít závazně ve smlouvě východiska určitých řešení veřejného prostranství na jejich projektu a ZmP by na jejich pozemku udělalo něco nadstandartního, tak se bude finančně podílet.²¹⁷

Smlouva se na ZmP dne 14. prosince 2004 dopravila v těchto bodech:

2) Odstoupení města Pardubic je specifikováno lhůtami v právní formě ve smlouvě s Bohemia-sen s.r.o. následovně:

---

²¹⁰ SOKA Pardubice. Magistrát města Pardubic Jednání Zastupitelstva města Pardubic. 12. 10. 2004.

²¹¹ Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

²¹² Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

²¹³ Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

²¹⁴ Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

²¹⁵ Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

²¹⁶ Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

²¹⁷ Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

2a) obchodní centrum

2aa) pokud územní rozhodnutí nebude vydáno do 3 let od podpisu smlouvy o smlouvě budoucí kupní

2ab) pokud nezapočne stavbu do 2 let po uzavření kupní smlouvy

2b) residenční centrum

2ba) pokud územní rozhodnutí nebude vydáno do 3 let od podpisu smlouvy o smlouvě budoucí kupní

2bb) pokud stavba nezapočne do 6 let od uzavření kupní smlouvy

2c) hotel

2ca) pokud územní rozhodnutí nebude vydáno do 3 let od podpisu smlouvy o smlouvě budoucí kupní

2cb) pokud stavba nezapočne do 6 let od uzavření kupní smlouvy

6) Město Pardubice se nebude podílet na financování nadstandardního vybavení veřejných ploch první fáze projektu.²¹⁸

K finálnímu schválení smlouvy o smlouvě budoucí se společností Bohemia-sen došlo dne 21. června. 2005 na ZmP.²¹⁹

3.1.4. Uzavření kupní smlouvy pozemků pro II. a III. etapu

Nejdříve RmP schválila²²⁰ usnesení a ještě téhož dne tj. 17. června 2008 ZmP schválilo usnesení o uzavření budoucí kupní smlouvy k druhé a třetí etapě projektu s Bohemia-sen.²²¹

3.2. Z médií

3.2.1. Úpravy projektu zástavby

Novinový článek z 8. června 2004 připomíná, že prostranství na zástavbu Masarykova náměstí je velmi cenným místem města. Zároveň zmiňuje, že předešlého dne na radnici prezentovala společnost Bohemia-sen architektonické řešení zástavby. Šlo poprvé o propracovaný projekt s detaily. V tomto navrhovaném projektu by se měla budova spojit s OD Tesco. Dále článek

---

²¹⁸ Zastupitelstvo města Pardubic. Bod programu Další zásady smlouvy s firmou Bohemia-sen s.r.o. 14. 12. 2004.

²¹⁹ SOkA. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. kn 205. 21. 6. 2005

²²⁰ Zpráva z jednání Rady města Pardubic. Bod 18. II. a III. etapa zástavby Masarykova náměstí 17. 6. 2008.

²²¹ Zastupitelstvo města Pardubic. 10. Bod programu II. a III. Etapa zástavby Masarykova náměstí. 17. 6. 2008.

informuje, že stavba bude stát odhadem až dvě miliardy Kč a bude rozdělena do tří fází. Provozovatele většiny komerčních prostor investor zatím hledá. Bohemia-sen jeden podobný projekt uskutečnil v Praze jako Palác Flora.²²²

Jednání mezi náměstký primátora, pracovníky odboru rozvoje a strategie a architektem Ing. arch. Miroslavem Řepou skončilo shodou na tom, že projekt se jim zdá být velmi zdařilý.²²³ Nesouhlasí s tím, že by podzemní parkoviště měla být pouze pod hotelem a obytnými domy. Pro obchodní dům je investorem navrhován několikapatrový nadzemní parkovací dům. Zde by ZmP chtělo, aby parkoviště bylo pouze pod zemí. Investor je schopný ustoupit tak, že by malá část parkoviště zůstala na povrchu, s tím zástupci města nesouhlasí a trvají na tom, aby všechna parkovací místa byla v podzemí, neboť tento požadavek byl i v podmínkách pro veřejnou soutěž. ZmP připouští možnost slevit ze svých nároků, protože to z ekonomického hlediska není tak výhodné, jelikož podzemní parkoviště je mnohem dražší na výstavbu než nadzemní.²²⁴ Ing. arch. Lubomír Driml sděluje, že stávající návrh na zástavbu Masarykova náměstí není vhodný pro tak lukrativní místo, které považuje za významný prostor pro uchopení moderním způsobem, kde se budou lidé z Pardubic setkávat a vytvářet tu život města. Podobný postoj vyjadřovala v dopise primátorovi skupina výtvarníků, architektů a památkářů.²²⁵ Součástí zástavby bude multikino se šesti sály. Bohemia-sen má připravenou strukturu nájemníků do obchodů a hledá také provozovatele kongresového hotelu a pokud se to podaří brzy, tak by hotel mohl být vystavěn s první etapou zástavby, respektive s obchodním domem. Třetí etapou budou čtyři bytové domy.²²⁶ Lubomír Driml shledával obchodní dům umírněným, bez fantazie a chybí mu náležitá hmotová kompozice prostoru, který je pro Pardubice velmi významný.²²⁷

---

²²² Projekt zástavby již v detailech. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 133, roč. 13, 8. 6. 2004. str. 7.

²²³ Projekt Izraelců: jediný rozpor. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, roč. 13, čís. 135, 10. 6. 2004. str. 7.

²²⁴ Projekt Izraelců: jediný rozpor. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, roč. 13, čís. 135, 10. 6. 2004. str. 7.

²²⁵ Projekt Izraelců: jediný rozpor. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, roč. 13, čís. 135, 10. 6. 2004. str. 7.

²²⁶ Tesco spojí s novou stavbou. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 136, roč. 13, 11. 6. 2004. str. 8.

²²⁷ DRIML, Lubomír. Dopis pardubickým zastupitelům ke dvěma základním otázkám rozvoje města. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS, 1992-. ISSN 1210-6046. roč. 13, čís. 147, čtvrtek 24. června 2004. str. 9.

Přesto RmP schválila nový kompromisní návrh Afi,²²⁸ aby dvě třetiny parkovacích míst pro obchodní dům byla v podzemí.²²⁹ Současně i to, že celý komplex se posune v návrhu blíž na západ, neboť by v tomto prostoru vznikl uzavřený veřejný prostor, který raději přesunuli na východ, kde je tento prostor otevřený a přívětivější pro lidi a bude tvořit městský bulvár pro posezení a odpočinek.²³⁰ Investor chce začít stavbu v polovině března a rád by otevřel komplex před Vánoci roku 2006.²³¹

Michal Koláček upřesňuje, že by obchodní pasáže, a hlavně zábavní prvky jako multikino, bowling, squash a jiné měly být v centru města, jelikož jejich umístění na okraj města by mohlo odvést obyvatele od samotného centra.²³²

Pardubický deník přinesl informace z mimořádného říjnového ZmP v roce 2004, kdy všichni přítomní zastupitelé schválili kompromisní návrh Afi. „*Na Masarykově náměstí tak v první etapě vyroste obchodně zábavní komplex s multikinem ve tvaru L, s nímž architektonicky splyne i obchodní dům Tesco. Rozsáhlý objekt bude dále od ulice Hradecká a mezi ní vznikne menší veřejné prostranství. V zadním traktu směrem k hotelu Labe se naopak objeví přízemní a nadzemní parkovací plochy. Pouze část vozidel zákazníků tak bude parkovat v podzemí. Radnice přitom původně požadovala, aby se veškeré parkování nacházelo pod povrchem.*“²³³ Tento návrh byl den poté v novinách vidět.^[1] Ve vizuálním náhledu zástavby Masarykova náměstí je i fontána, která se má nacházet uvnitř stavby.²³⁴ Petr Doubrava se ke schválenému návrhu zástavby Masarykova náměstí vyjádřil tak, že v podstatě zmizí náměstí a místo něho bude jen obří zástavba. Není si jistý, že by tento kompromisní návrh prošel hned zprvu na počátku soutěže.²³⁵

Podle primátora Jiřího Strítěského by mohla výstavba obchodně zábavního komplexu na Masarykově náměstí začít už v březnu příštího roku. Primátor obhajoval kompromisní rozhodnutí ohledně parkoviště, které ZmP schválilo, že nemusí být pro obchodní dům celé

---

²²⁸ Bohemia-sen s.r.o. je její dceřinou společností.

²²⁹ Kompromis na Masarykově náměstí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 199, roč. 13, 26. 8. 2004. str. 5.

²³⁰ DOUBRAVA, Petr. Radní podporují kompromisní návrh. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 207, roč. 13, 9. 9. 2004. str. 10.

²³¹ Kompromis na Masarykově náměstí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 199, roč. 13, 26. 8. 2004. str. 5.

²³² DOUBRAVA, Petr. Radnice hledá způsob jak dostat lidi do centra. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 207, roč. 13, 4. a 5. 9. 2004. str. 8.

²³³ DOUBRAVA, Petr. Náměstí má zelenou. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 239, roč. 13, 13. 10. 2004. str. 9.

²³⁴ Na náměstí vyroste nákupní a zábavní centrum, v němž nemá chybět multikino. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 240, roč. 13, 14. 10. 2004. str. 7.

²³⁵ DOUBRAVA, Petr. „Masarik“ Square in Pardubice. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 240, roč. 13, 14. 10. 2004. str. 7.

v podzemí a může být část parkování na povrchu mezi komplexem a Hotelem Labe, neboť by to investora mohlo stát o jednu miliardu Kč více.²³⁶ Teprve až po vydání územního rozhodnutí zástupci města Pardubic prodají pozemky určené na konkrétní etapovou zástavbu. Další požadavek má za cíl změnit především funkční náplň druhé a třetí části celého návrhu. Kdyby byl třeba kongresový hotel vybudován jinde v Pardubicích, nebylo by už smysluplné stavět další. Dále se strany dohodly na tom, že město Pardubice se bude finančně podílet na nadstandartním řešení veřejného prostranství. Tato částka neměla být vyšší než tolik, kolik město Pardubice za prodej pozemků pro zástavbu Masarykova náměstí inkasuje.²³⁷

Komise pro urbanismus a architekturu nesouhlasí s návrhem Afi, chce mít veškerá parkovací místa pod zemí. Dále nechce malý park mezi Afi a Hotelem Labe, který měl vzniknout místo širokého pásu na Hradecké ulici.²³⁸ Afi souhlasí s navrácením k původnímu návrhu, zřejmě i kvůli novým zájemcům o zástavbu.²³⁹ Upravený návrh se schválil na červnovém ZmP.²⁴⁰ Smlouva o smlouvě budoucí byla podepsána 14. července 2005.²⁴¹ V květnu roku 2006 Michal Koláček očekává začátek stavby.²⁴² Stavební úřad MmP vydal 16. února 2006 územní rozhodnutí pro stavbu Afi.²⁴³ Deník informoval, že prodej pozemku Afi by se měl uskutečnit téhož týdne. Pro zaneprázdněnost hlavního dodavatele se začátek stavby odsouvá a mohou jej ještě využít „kolotočáři“. ²⁴⁴ K podepsání smlouvy o prodeji pozemků pro první etapu, respektive obchodní centrum, došlo 2. května 2006. Konkrétní architektonická stavba je dílem mezinárodní architektonické kanceláře MYS Architects.²⁴⁵

---

²³⁶ Část pozemků blokuje pro hotel. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 244, roč. 13, 19. 10. 2004. str. 7.

²³⁷ Možná postaví jenom obchody. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 264, roč. 13, 12. 11. 2004. str. 7.

²³⁸ DOUBRAVA, Petr. Izraelci u komise neuspěli. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 106, roč. 14, 6. 5. 2005. str. 8.

²³⁹ DOUBRAVA, Petr. Izraelci: Návrat na začátek. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 116, roč. 14, 18. 5. 2005. str. 7.

²⁴⁰ Zastupitelé mají v rukou osud hliněného Masarykova náměstí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 144, roč. 14, 20. 6. 2005. str. 8.

²⁴¹ Izraelci s multikinem počítají. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 163, roč. 14, 14. 7. 2005. str. 8.

²⁴² Největší investicí roku bude nové Masarykovo náměstí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. roč. 15. čís. 8, pondělí 10. ledna 2006. str. 7.

²⁴³ *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. roč. 15. čís. 43, pondělí 20. února 2006. str. 7.

²⁴⁴ *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. roč. 15. čís. 99, čtvrtek 27. duben 2006. str. 7.

²⁴⁵ STALO SE PŘED LETY: Měl se stavět Afi palác. [online] Publikováno 2. 5. 2011 [cit. 6. 4. 2019] Dostupné z: <https://pardubicky.denik.cz/podnikani/stalo-se-pred-lety-mel-se-stavet-afi-palac20110502.html>

Už od 2. května mělo Afi oficiálně pozemek k dispozici. Nikdo tu ale nestavěl ani se o něj nestaral. Lidé si stěžovali, proto obvod vyzval Izraelce o údržbu. Zeleň na budoucí zástavbě se vyčíslila na 13,8 mil. Kč, obvod bude požadovat náhradní výsadbu za 2 mil. Kč a zbytek bude chtít použít na rekonstrukci náměstí Legií.²⁴⁶ Vykáceno bylo 124 stromů, zeleň bude nakonec nahrazena výsadbou za 12 mil. Kč, která by se měla koncentrovat hlavně na Masarykovo náměstí.²⁴⁷

Interhotel Labe podal odvolání proti stavebnímu povolení Afi,²⁴⁸ čímž se stavba zase pozdržela. Došlo už k oplocení a tím zmizelo velké parkoviště, ale začátek stavby se nakonec prodlouží, takže se parkoviště zpřístupní na jeden až dva měsíce.²⁴⁹ Deník informoval, že stavba započne v pondělí 16. října 2006. Výstavba by měla trvat 18 měsíců.²⁵⁰ Co se týče samotného centra města Pardubic, jedná se o velmi rozsáhlý pozemek.²⁵¹

3.2.2. Začátek stavby

Den po slavnostním poklepání základního kamene Paláce Pardubice deník přinesl informace o tom, že v této budově bude 8 sálů multikina.²⁵² Uvažovalo se, že by se komunikačně propojil OD s budoucím hotelem a mohl by sály využívat i pro kongresové účely.²⁵³ Předpokládalo se, že denně navštíví OD přes 20 000 návštěvníků. Dokončení stavby se v předpokládaném termínu, tj. před Vánoci v roce 2007, nestihne. Komplikace vznikly při jednání se ZmP na podobě projektu.²⁵⁴ V komplexu bude 18 000 m² k pronájmu a víc jak polovina už je obsazena. Izraelský investor se pro Pardubice rozhodl, protože město považuje za stabilní s dlouhodobě nízkou mírou nezaměstnanosti a dobrými příjmy. Výstavbou kongresového hotelu, který chtělo

---

²⁴⁶ Centrum zarůstá. Izraelci mlčí. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 146, roč. 15, 23. 6. 2006. str. 8.

²⁴⁷ Obětí nové zástavby: Více než stovka stromů. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 193, roč. 15, 19. a 20. 8. 2006. str. 8.

²⁴⁸ Palác Pardubice řeší odvolání souseda. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 206, roč. 15, 12. 9. 2006. str. 7.

²⁴⁹ Masarykovo náměstí parkovištěm. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 216, roč. 15, 15. 9. 2006. str. 7.

²⁵⁰ Začnou stavět Palác. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 240, roč. 15., sobota 14. a 15. října 2006. str. 1 a 7.

²⁵¹ Položí základy nového paláce. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 260, roč. 15, 8. 11. 2006. str. 9.

²⁵² DOUBRAVA, Petr. Stavba Paláce zahájena. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 261, roč. 15, 9. 11. 2006. str. 7.

²⁵³ DOUBRAVA, Petr. Hned dvě multikina na obzoru. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2005, čís. 128, roč. 14, 1. 6. 2005. str. 7.

²⁵⁴ DOUBRAVA, Petr. Stavba Paláce zahájena. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 261, roč. 15, 9. 11. 2006. str. 7.

ZmP při zadávání zakázky si už tak jisté není a spekuluje se, že se Hotel Labe dohodl s vedením Afi, že stavba luxusního kongresového hotelu se zatím odsune na neurčito.²⁵⁵ A to si ještě v červenci roku 2005 zástupce Afi byl 100% jist, že hotel i rezidenční bydlení postaví.²⁵⁶

Pan náměstek primátora Pardubic Ing. Michal Koláček sdělil, že po zástavbě Masarykova náměstí by k dopravním zácpám města nemělo dojít. Dále se k tomu vyjádřil i samotný primátor města Pardubic Ing. Jaroslav Deml slovy: „*Výstavba nových objektů přinese mnoho pozitivního, vedle nových administrativních center také řadu obchodů, které budou muset díky konkurenčnímu boji snížit ceny pro zákazníky. Jde nám o to, abychom mohli lidem nabídnout kvalitní služby v kvalitním prostředí.*“²⁵⁷ Poté jsme se mohli dočíst, že se investor Afi snaží prosadit levnější podobu budovy a ubrat zeleň z plánů.²⁵⁸

Občanka I. Křivčíková podezřívá radní, že raději zastavěli Masarykovo náměstí, než aby vybudovali park a udržovali ho, což bylo finančně náročné. Pozastavuje se i nad tím, proč nenechali rozhodnout občany nad tak velkým projektem. Dále bědovala, že jí v projektu chybí stromy a cyklostezka a sdělila, že po dostavění zmizí náměstí.²⁵⁹

RmP odsouhlasila změny v návrhu Afi po souhlasu komise pro architekturu a urbanismus. Afi bude propojeno s Tescem, což ZmP chtělo.²⁶⁰ Ačkoliv byl pro ZmP kongresový hotel velmi důležitý, nyní se z jeho řad se ozývá, že by ho mohla nahradit centrála Pojišťovny České spořitelny - i díky tomu, že se možná o pár set metrů dál vystaví jiný kongresový hotel.²⁶¹ Na ZmP neprošel návrh Jana Linharta ze Strany zelených, aby město vypsalo nové výběrové řízení na pozemky, které měly být pro účel druhé a třetí fáze projektu společnosti Bohemia-sen.²⁶²

Afi v polovině července vyprší smluvní čas, aby stihl získat územní rozhodnutí pro II. a III. etapu zástavby, čímž by získal od města pozemek za smluvní cenu 300 Kč za m², a proto ZmP

---

²⁵⁵ DOUBRAVA, Petr. Izraelci: Pardubice jsou stabilním městem. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 262, roč. 15, 10. 11. 2006. str. 8.

²⁵⁶ DOUBRAVA, Petr. Postaví také hotel a byty. *Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice*. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 165, roč. 14, 16. a 17. 7. 2005. str. 7.

²⁵⁷ "Ucpou" centrum nové obchodáky? *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 268, roč. 15, 18. a 19. 11. 2006. str. 8.

²⁵⁸ *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 16, čís. 25, úterý 30. ledna 2007. ISSN 1802-1042. str. 1 a 9.

²⁵⁹ *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 16, čís. 193, pondělí 20. srpna 2007. ISSN 1802-1042. str. 7.

²⁶⁰ *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 16, čís. 231, čtvrtek 4. října 2007. ISSN 1802-1042. str. 9.

²⁶¹ *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 17, čís. 142, úterý 6. května 2008. ISSN 1802-1042. str. 1.

²⁶² Pardubice prodají Izraelcům další pozemky. Ale jen za sál. [online] Publikováno 19. 6. 2008 [cit. 15. 11. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/pardubice-prodaji-izraelcum-dalsi-pozemky-ale-jen-.html

navrhlo dodatek smlouvy: „další zásadní změnou v dodatku smlouvy je podmínka města, aby firma vybudovala v Paláci Pardubice společenský sál pro čtyři sta lidí a garantovala na pět let jeho provoz.“²⁶³ Zástupkyně investora Renáta Součková se k tomu vyjádřila následovně: „Podmínky týkající se provozu společenského sálu jsou tvrdé a znamenají pro nás určitá finanční rizika. Vzhledem k tomu, že jsme akceptovali podmínky dodatku, není zde pochyb, že chceme realizovat další fáze zástavby Masarykova náměstí tak, jak jsou popsány v konceptu, jenž je součástí dodatku.“²⁶⁴

Pardubický deník vytvořil anketu, jestli Pardubice potřebují druhé multikino. Tuto anketu zveřejnilo v listopadu 2008, těsně před otevřením Afi Palace Pardubice. Na otázku: „Potřebují Pardubice další multikino“ se respondenti vyjádřili na předem připravené odpovědi, takto:

- 1) Když se provozovateli zaplatí, proč ne. 6 % (7 hlasů)
- 2) Jsem za něj rád, bude větší konkurence. 17 % (18 hlasů)
- 3) Do kina nechodím, je mi to jedno. 8 % (9 hlasů)
- 4) Ne, je to zbytečnost, prostory se daly využít lépe. 69 % (74 hlasů)²⁶⁵

Z toho můžeme lehce odvodit, že většina respondentů považuje další multikino v Pardubicích za zbytečnost a rádi by v těchto prostorách viděli něco smyslupnějšího. Ve stejný den byl publikován i článek, který nám sdělil, že multikino a konferenční sál při slavnostním otevření nebude dokončen.²⁶⁶ Dle zástupkyně majitele Afi Palace Pardubice Adély Müllerové nebylo zpoždění vybudování multikina na jejich straně, ale na straně nájemce.²⁶⁷ V České republice šlo o první případ, kdy v takto velkém městě budou dva subjekty provozující multikino.²⁶⁸

---

²⁶³Investor Paláce Pardubice kývl na podmínky města [online] Publikováno 25. 6. 2008 [cit. 10. 11. 2018]
Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/investor-palace-pardubice-kyvl-na-podminky-mesta.html

²⁶⁴Investor Paláce Pardubice kývl na podmínky města [online] Publikováno 25. 6. 2008 [cit. 10. 11. 2018]
Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/investor-palace-pardubice-kyvl-na-podminky-mesta.html

²⁶⁵ANKETA: Chodíte do multikina? Potřebují Pardubice další? [online]. Publikováno 16. 11. 2008 [cit. 13. 4. 2019]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/anketa-chodite-do-multikina-potrebuji-pardubice-da.html

²⁶⁶FOTOGALERIE: Palác Pardubice bude zatím bez multikina. [online] Publikováno 16. 11. 2008 [cit. 25. 4. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/fotogalerie-palac-pardubice-bude-otevren-bez-multi.html

²⁶⁷ FOTOGALERIE: Palác Pardubice bude zatím bez multikina. [online] Publikováno 16. 11. 2008 [cit. 25. 4. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/fotogalerie-palac-pardubice-bude-otevren-bez-multi.html

²⁶⁸ Palác Pardubice v centru města je z velké části hotov. [online] Publikováno 6. 11. 2008 [cit. 20. 3. 2019]
Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-v-centru-mesta-je-z-velke-casti-ho.html

Zástupci Afí se nechali slyšet, že do konce roku 2009 chtějí získat stavební povolení pro hotel, kancelářskou budovu a 200 bytů. Další pronajímatele obchodních míst mají v záloze, kdyby nějaký nevydržel do otevření. Multikino by se mělo otevřít 17. prosince a pro společenský sál se hledá provozovatel.²⁶⁹ Samotné multikino mělo zpoždění, které silně kritizoval tehdejší primátor Pardubic Ing. Jaroslav Deml. Ten sdělil, že vedení Afí Palace radní Pardubice kontaktovali a doufají v komunikaci, neb by neradi sáhli k možným smluvním sankcím, které čítají pokutu ve výši miliónu za měsíc v případě nedokončeného multikina.²⁷⁰

K návrhu projektu se vyjádřila tehdejší členka Komise pro architekturu a urbanismus Ing. arch. Petra Nacu, která měla problém s velkou zástavbou, a namítá, že by zde měla mít zeleň větší prostor.²⁷¹ Z článku z novin se dozvídáme, že se ve městě začala oficiálně řešit zástavba náměstí až na přelomu století, kdy výběrovou soutěž vyhrála izraelská společnost Plazza, ale později se dostala do finančních potíží a svoje plány přeprodala jiné izraelské společnosti Afí Europe.²⁷² Ing. arch. Miroslav Petrůň a Ing. Jiří Stříteský se výjimečně shodli i na tom, že nebyla chyba prodat pozemek za 300 Kč za m²²⁷³ (tuto zvýhodněnou cenu schválil Úřad pro hospodářskou soutěž, aby byla větší jistota, že se negativně nevyjádří Evropská unie)²⁷⁴, obvyklá cena v té době v centru krajského města byla přibližně desetinásobná. Shodli se, že chyby napáchali jejich následovníci v komunální politice, konkrétně nepohlídáním bodů ve smlouvě, například nepostavení hotelu nebo stavba velkého kongresového sálu.²⁷⁵ Z požadavků ZmP pro investora bylo zásadní parkoviště a stalo se jediným bodem, který si ZmP pohlídalo (kromě obchodního domu). Tehdejší vedoucí odboru dopravy pardubického magistrátu pan Ing.

---

²⁶⁹ *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 17, čís. 283, středa 3. prosince 2008. ISSN 1802-1042. str. 1.

²⁷⁰ Primátorovi vadí, že v paláci stále nefunguje sál. [online] Publikováno 1. 7. 2009 [cit. 21. 3. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/primatorovi-vadi-ze-v-palaci-stale-nefunguje-sal-.html

²⁷¹ Afí Palác proměnil nakupování v Pardubicích, teď změní vlastníka. [online]. Publikováno 19. 9. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/pardubicky-afi-palac-zmeni-po-sesti-letech-majitele.A140919_155715_pardubice-zpravy_jah

²⁷² Politici staré gardy se do sebe pustili kvůli pardubickému Afí Paláci. [online]. Publikováno 19. 1. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/tema-pardubickeho-afi-palace-rozdeluje-pratelstvi-dvou-byvalych-kolegu.A140127_2026884_pardubice-zpravy_msv

²⁷³ Politici staré gardy se do sebe pustili kvůli pardubickému Afí Paláci. [online]. Publikováno 27. 1. 2014 [cit. 8. 4. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/tema-pardubickeho-afi-palace-rozdeluje-pratelstvi-dvou-byvalych-kolegu.A140127_2026884_pardubice-zpravy_msv

²⁷⁴ DOUBRAVA, Petr. Cenu pozemků město nemění. *Pardubický deník*. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2005, čís. 121, roč. 14, 24. 5. 2005. str. 7.

²⁷⁵ Politici staré gardy se do sebe pustili kvůli pardubickému Afí Paláci. [online]. Publikováno 27. 1. 2014 [cit. 8. 4. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/tema-pardubickeho-afi-palace-rozdeluje-pratelstvi-dvou-byvalych-kolegu.A140127_2026884_pardubice-zpravy_msv

Vladimír Bakajsa v roce 2014 zhodnotil, že při otevření nenastaly problémy, které čekaly.²⁷⁶ Jednou z nejvíce kontroverzních částí smlouvy je cena pozemku, který byl kupujícímu prodán za 300 Kč za m² s vizí, že kupující a zároveň investor vybuduje krásné nové monumentální obchodní centrum, hotel a residenční centrum.²⁷⁷

3.2.3. Slavnostní otevření

Z doslechu od Pardubanů, z fotek a z článků týkajících se otevření obchodního domu Afi Palace Pardubice je zřejmé, že při slavnostním otevření nebyly všechny práce na venkovním prostoru dokončené.²⁷⁸ Dá se stále označit za staveniště.²⁷⁹ Vedení Afi má přesto vizi, že nákupní centrum navštíví 25 000 zákazníků denně.²⁸⁰

Slavnostní otevření proběhlo přesně v 15:00 hodin²⁸¹ v úterý 25. listopadu 2008. Náklad stavby první fáze čítal zhruba miliardu korun. Nestihla se dokončit lávka přes Palackou třídu²⁸² a multikino.²⁸³ Na 18. hodinu byl naplánovaný ohňostroj.²⁸⁴

„Je to paráda, nemá to chybu. Až oči přecházejí. Je to prostě Amerika,“ takto hodnotil první zážitek novinám jeden z prvních zákazníků Afi Palace Pardubice Josef Tichý z Pardubic.²⁸⁵

„Příchozí zprvu zarazily vysoké ceny i přemíra butiků, ale v podstatě chrám konzumu přijali a zařadili ho mezi místa, kde se dá trávit volný čas, popřípadě i utratit peníze. Velmi vítaným se

---

²⁷⁶Afi Palác proměnil nakupování v Pardubicích, teď změnil vlastníka. [online]. Publikováno 19. 9. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/pardubicky-afi-palac-zmeni-po-sesti-letech-majitele.A140919_155715_pardubice-zpravy_jah

²⁷⁷Afi Palác proměnil nakupování v Pardubicích, teď změnil vlastníka. [online]. Publikováno 19. 9. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/pardubicky-afi-palac-zmeni-po-sesti-letech-majitele.A140919_155715_pardubice-zpravy_jah

²⁷⁸OBRAZEM: Palác Pardubice – ZVENKU. [online] Publikováno 25. 11. 2008 [cit. 18. 4. 2019]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/obrazem-palac-pardubice---zvenku20081125.html

²⁷⁹Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 17, čís. 226, středa 26. listopad 2008. ISSN 1802-1042. str. 1.

²⁸⁰FOTOGALERIE: Palác Pardubice bude zatím bez multikina. [online] Publikováno 16. 11. 2008 [cit. 16. 3. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/fotogalerie-palac-pardubice-bude-otevren-bez-multi.html

²⁸¹FOTO + VIDEO: Palác Pardubice otevřen! [online] Publikováno 25. 11. 2008 [cit. 26. 10. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-otevren20081125.html

²⁸²Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 17, čís. 277, středa 26. listopad 2008. ISSN 1802-1042. str. 1.

²⁸³Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 17, čís. 269, sobota 15. až pondělí 17. listopadu 2008. ISSN 1802-1042. str. 1.

²⁸⁴Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press, 2006-. roč. 17, čís. 276, úterý 25. listopad 2008. ISSN 1802-1042. str. 2.

²⁸⁵Afi Palác změnil nakupování v Pardubicích, z třídy Míru vyhnal i Baťu. [online] Publikováno 27. 9. 2011 [cit. 14. 12. 2019] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/afi-palac-zmenil-nakupovani-v-pardubicich-z-tridy-miru-vyhнал-i-batu.A110927_1658553_pardubice-zpravy_klu

*ihned stalo podzemní parkoviště s 542 parkovacími místy.*²⁸⁶ Při nahlédnutí do nového obchodního domu nebylo znát, že je ekonomická krize. Krizi zažili pouze konkurenti Afi Palace Pardubice, kteří měli obchody v centru města. I Obchodní centrum Grand začalo mít problémy s návštěvností. „*Tady je to hrozné, úplně to upadá. Grand je jakoby celý prázdný. A než se po vyklizených prodejnách zase někdo objeví, dlouho to trvá. Přitom v Afi Paláci je pronájem dražší,*“²⁸⁷ hodnotí prodavačka. Ohlas nového obchodního domu byl opravdu velký, jeho obchodní plochy byly zcela pronajaté, což není obvyklé.²⁸⁸

První den přišlo 37 000 návštěvníků a další dny přicházelo kolem 30 000 návštěvníků, uvedl marketingový manažer Paláce Pardubice Radek Toman.²⁸⁹ Po tomto prvotním návalu návštěvníků, které zaujalo nově otevřené obchodní centrum, se po pár dnech slehla zem. Stále se práší do budovy z nedokončených posledních úprav na obchodním domě.²⁹⁰ Ve 20:56 hodin 28. listopadu vyjeli hasiči k padajícím plechům ze střechy Afi Palace Pardubice. Tuto záležitost čtenář deníku připisuje k nesplnění podmínek, kdy by za nečasné otevření platili obrovské pokuty.²⁹¹

„Já sama ve svém okolí neznám nikoho, komu by se tato stavba líbila. Všichni normální Pardubáci si přáli mít na Masarykově náměstí park, zeleň, fontány a případně nějakou malou stavbu s kavárnou či restaurací. Jsem přesvědčena, že se promarnila jedinečná příležitost vybudovat tady opravdu pěkné centrum města,“²⁹² uvedla pro náš Deník obyvatelka Pardubic Olina Vaňhová.²⁹³ Další komentář zanechal pardubický architekt Milan Košař: „*Jsem už od počátku přesvědčen, že zařízení takových rozměrů do města nepatří. A to zejména kvůli zátěži dopravy i hmotě, která zaplnila tento prostor. Už nemůže být vůbec řeč o náměstí.*“ Následně

---

²⁸⁶Afi Palác proměnil nakupování v Pardubicích, teď změnil vlastníka. [online]. Publikováno 19. 9. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/pardubicky-afi-palac-zmeni-po-sesti-letech-majitele.A140919_155715_pardubice-zpravy_jah

²⁸⁷Afi Palác změnil nakupování v Pardubicích, z třídy Míru vyhnal i Baťu. [online] Publikováno 27. 9. 2011 [cit. 14. 12. 2019] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/afi-palac-zmenil-nakupovani-v-pardubicich-z-tridy-miru-vyhнал-i-batu.A110927_1658553_pardubice-zpravy_klu

²⁸⁸Tamtéž.

²⁸⁹Palác Pardubice opět otevřen, tentokrát majiteli z Izraele. [online] Publikováno 3. 12. 2008 [cit. 12. 10. 2018] https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-opet-otevren-tentokrat-majiteli-z-.html

²⁹⁰Palác není přeplněný, potkáte tam i dělníky. [online] Publikováno 28. 11. 2008 [cit. 26. 10. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-neni-preplneny-potkate-tam-i-delniky--.html

²⁹¹AKTUALIZOVÁNO: Vítr strhl střechu sotva otevřeného Afipaláce. [online] Publikováno 29. 11. 2008 [cit. 23. 10. 2018] Dostupné z: <https://pardubicky.denik.cz/podnikani/vitr-strhl-strechu-par-dni-otevreneho-afi-palace.html>

²⁹²Palác není přeplněný, potkáte tam i dělníky. [online] Publikováno 28. 11. 2008 [cit. 20. 4. 2020] Dostupné z: Zdroj: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-neni-preplneny-potkate-tam-i-delniky--.html

²⁹³Palác není přeplněný, potkáte tam i dělníky. [online] Publikováno 28. 11. 2008 [cit. 20. 4. 2020] Dostupné z: Zdroj: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-neni-preplneny-potkate-tam-i-delniky--.html

doplnil: „*Projevuje se také to, že to bylo spíchnuté horkou jehlou. Jsou tam už vidět některé konstrukční nedostatky.*“²⁹⁴

3.2.4. Společenský sál

Po dlouhých prostojích ze strany investora, kdy se vedení města několikrát ohradilo, že Afi Palace Pardubice nedodržuje termíny a neshání kvapně nájemce,²⁹⁵ se Pardubice konečně v dubnu 2010 dočkaly otevření společenského sálu pro 400 až 600 osob. Jeho provozovatel je Jan Mayer, který vyhrál výběrové řízení²⁹⁶ a přidal na jeho výstavbu 3,5 mil. Kč a 11,5 mil. Kč zaplatil Afi Palace Pardubice.²⁹⁷ Šlo o dostavbu na střeše Afi Palace Pardubice, vynucenou městem za nedodržení termínů, tím město chtělo vyřešit nedostačující společenské prostory.²⁹⁸

K dokončení sálu se vyjádřil i náměstek pardubického primátora Alexandr Krejčíř: „*Jsem rád, že jsme se dočkali otevření společenského sálu v AFI Paláci. Když jsme tuto myšlenku začali dávat v roce 2008 dohromady, byli jsme limitováni technickými a konstrukčními podmínkami. Současná podoba je maximem možného, co se dalo z těchto prostor získat.*“²⁹⁹

3.2.5. Zrušení výstavby II. a III. etapy

Na počátku roku 2010 vysvětluje primátor Pardubic okolnosti ohledně pozemků vedle Afi Palace Pardubice takto: „*Pokud se nedohodneme, tak zastupitelstvo na dalších jednáních pravděpodobně rozhodne, že od zbývajících etap odstoupí. Město pak bude rozhodovat o další funkci a využití tohoto cenného prostoru. Pravděpodobně bychom vypsalí soutěž o tyto pozemky.*“³⁰⁰ V květnu se primátor Pardubic Ing. Jaroslav Deml rozhodl sdělit: „*V podstatě to znamená, že jsme s firmou AFI Europe spolupráci ukončili, ale ten dodatek umožňuje do budoucnosti vstup na základě nějaké veřejné obchodní soutěže, výběrového řízení jiného*

---

²⁹⁴ Palác není přeplněný, potkáte tam i dělníky. [online] Publikováno 28. 11 2008 [cit. 20. 4. 2020] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-neni-preplneny-potkate-tam-i-delniky--.html

²⁹⁵ Společenský sál v AFI Paláci? Stále jen přání a sliby. [online] Publikováno 4. 1. 210 [cit. 11. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/spolecensky-sal-v-afi-palaci-stale-jen-prani-a-sli.html

²⁹⁶ Společenský sál v AFI Paláci už má nájemce. [online] Publikováno 6. 1. 2010 [cit. 12. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/spolecensky-sal-v-afi-palaci-uz-ma-najemce-.html

²⁹⁷ O stavbě hotelu vedle AFI se rozhodne v dubnu. [online] Publikováno 30. 1. 2010 [cit. 18. 11. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/o-stavbe-hotelu-vedle-afi-se-rozhodne-v-dubnu-.html

²⁹⁸ Palác Pardubice v centru města je z velké části hotov. [online] Publikováno 6. 11. 2008 [cit. 20. 3. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-v-centru-mesta-je-z-velke-casti-ho.html

²⁹⁹ Společenský sál v Afi otevřen. [online] Publikováno 8. 4. 2010 [cit. 11. 11. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/spolecensky-sal-v-afi-palaci-otevren20100407.html

³⁰⁰ O stavbě hotelu vedle AFI se rozhodne v dubnu. [online] Publikováno 30. 1. 2010 [cit. 10. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/o-stavbe-hotelu-vedle-afi-se-rozhodne-v-dubnu-.html

*partnera. V tuto chvíli ještě nevíme, v jaké podobě ta zástavba v této lokalitě bude probíhat. Jestli tam skutečně zůstane strategickým záměrem hotel a byty nebo nějaké nebytové jednotky. Uvidíme. Jsou samozřejmě i názory, že by tam mohl být nějaký parčík, nějaká klidová oddechová zóna, ale je zase potřeba to připravit, posoudit a na nějakém zastupitelstvu pak projednat.*³⁰¹

---

³⁰¹ Za Afi Palácem může být hotel i park. [online] Publikováno 14. 5. 2010 [cit. 25. 4. 2019] Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/za-afi-palacem-muze-byt-hotel-i-park-6055839>

Závěr

OD Prior byl vystavěn pro svou potřebu, která se potvrdila výzkumem. Lidé si stěžovali na nedostatek obchodních služeb. Projekt se jednou kvůli odmítnutí výstavby OD podnikem Pozemní stavby Pardubice před výstavbou zbrzdil, ale našel se jiný podnik. Práce se pak ještě jednou zbrzdily při první etapě výstavby, a to při demolici kasáren. Potom už samotné realizaci nic nebránilo. Před dokončením se myslelo i na personál, který se včas sháněl a zaučoval. Interiér byl vybaven nejmodernější technikou a byl strategicky promyšlen. Exteriér se stal pro celou budovu nejvíce spekulativní, i přesto budova dokázala získat ocenění. V médiích se neozývaly příliš negativní ohlasy a mohli jsme se dočíst převážně chválu.

Hotel Grand měl zpustnout, kvůli neschopnosti státní firmy RaJ Pardubice se o objekt postarat. Zastupitelé města Pardubic se dohodli, že hotel Grand odkoupí, aby nepodlehł privatizaci a mohli ho sami prodat nějakému investorovi, a pohlídat si komu a za jakých podmínek se provede prodej. Plán rekonstrukce hotelu Grand nebyl v možnostech města, jelikož na ni nemělo dost financí. První investor těsně před podpisem smlouvy z projektu odstoupil, neboť mu odpadl velký zahraniční investor na tak drahou rekonstrukci. Nakonec se majitelem hotelu Grand stala firma Grandinvest, dotáhla to až k plánu rekonstrukce, ale z ní sešlo a za dohledu ZmP, jelikož město bylo stále majitelem důležitých pozemků pod objektem, prodal objekt Pražské správě nemovitostí. Ta i přes nelibost zastupitelů a občanů musela z finančního hlediska (i díky zrušení společenského sálu) modifikovat účel objektu na obchodně-administrativní budovu. Po převzetí Grandu městem trvalo 8 let, než se znovu otevřel. V médiích se velmi komentovalo jednání města, komisí i památkářů. Lidé se značně rozčilovali, že vše dlouho trvá, nebo že by se Grand neměl vůbec prodávat. Největší rozruch byl kolem zrušení společenského sálu. Samotné noviny přispěly ke zpolitizování Grandu, například svojí anketou, jestli se má společenský sál zrušit.

Obrovský nezastavěný prostor na Masarykově náměstí v centru města byl pro tehdejší vedení města důvodem k vyhlášení veřejné soutěže na jeho zástavbu, který už po druhém kole výběrového řízení měl svůj návrh. Zástupci města a členové komisí se hlavně zajímali o parkoviště, kvůli němu se jednání protahovalo, jelikož investorovi to velmi zdražovalo zástavbu. Nakonec přistoupilo k původnímu návrhu, který respektoval podmínky veřejné soutěže, aby byla všechna parkovací místa pod zemí. Nejspíše k tomu došlo, protože se objevili noví dva zahraniční investoři, kteří měli o zástavbu zájem. Šlo o velký zásah do prostoru, který byl dříve velmi otevřený. Hotel a rezidenční bydlení nakonec nebyly vystavěny a pozemky zůstaly ve vlastnictví města. V médiích se ohledně celého projektu negativně hodnotilo mnoho

věcí, například snížení zeleně, mnohdy opakovaná cena prodávaného pozemku, smysl druhého multikina, částečné zakrytí oceňované budovy bývalého Prioru. Nutnost zástavby většiny prostoru, které náměstí změnilo spíše na ulici, nedokončení stavby v termínu a předčasné otevření kvůli možným sankcím, které vedlo až k ohrožení občanů odlétajícími kusy střechy a ani samotný design stavby se většině občanů nelíbil.

Prior byl vystavěn z potřeby a vedení města to zvládlo velmi efektivně bez větších stížností občanů. OD Grand se předělal z hotelu jen kvůli finanční návratnosti, jinak by se musela tato historicky významná stavba nechat zbourat. Afi bylo vystavěno zahraničním investorem na náměstí, které nebylo tolik udržované a nemělo žádný koncept, kdy zastupitelé rozhodli, že chtějí moderní zástavbu za zvýhodněnou cenu pozemku. Nakonec se tato stavba stala konkurencí OD Grand a několika jiných obchodů.

Soupis využitých zdrojů

Prameny

Periodika

SOkA Pardubice, Pernštýn, 1897, č. 9.

SOkA Pardubice, Pernštýn, 1897, č. 18.

SOkA Pardubice, Pernštýn, 1897, č. 25.

SOkA Pardubice, Pernštýn, 1897, č. 29.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Přípravy na velkoobchod vrcholí. č. 16. roč. 11–26. 27. 2. 1970.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. č. 17. roč. 11–26. 3. 3. 1970.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Pardubičtí občané se dočkají: Prior před zahájením. čís. 26. roč. 21–27. 2. 4. 1971.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Ještě k článku Prior před zahájením. čís. 29. roč. 21–27. 14. 4. 1971.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Jak to bude s Priorem. Čís. 58. roč. 21–27. 23. 7. 1971.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Výstavba Prioru slavnostně zahájena. čís. 60. roč. 21–27. 30. 7. 1971.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. 6x Pardubicemi. Čís. 103–104. roč. 21–28. 29. 12. 1973.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Bude Prior včas? Čís. 8. roč. 22–29. 29. 1. 1974.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Na přání čtenářů. Prior roste do krásy. Čís. 19. roč. 22–29. 8. 3. 1974.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. Prior otevřen. Čís. 68. roč. 23–29. 27. 8. 1974.

SOkA Pardubice. Zář: Orgán OV KSČ a ONV v Pardubicích. V Prioru 600 tisíc lidí. Čís. 70. roč. 23–29. 3. 9. 1974.

Nad Grandem svítá? Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 28, roč. 41–51, 9. 4. 1991.

VOHRALÍK, Miloslav. Pátrali jsme jak to s rekonstrukcí pardubického Grandu. Stále na mrtvém bodě. Pochodeň. 1991, čís. 84, roč. 80, 30. 4. 1991.

Co nového kolem Grandu? Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 42, roč. 41–51, 28. 5. 1991

DERNER, Milan. Z Grandu skanzen? Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 55, roč. 41–51, 16. 7. 1991.

Nad hotelem Grand stále zataženo. Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 63, roč. 41–51, 13. 8. 1991.

PANKEVIČ, Pavol. Mumraj v hospodaření radnice. Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 84, roč. 41–51, 25. 10. 1991.

Omyl, Grand byl pouze za šest... Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 86, roč. 41–51, 1. 11. 1991.

Ještě k jednání zastupitelstva. Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ, 1991. čís. 87, roč. 41–51, 5. 11. 1991.

Kolem hotelu grand není stále jasno. Zář: list KSČ pardubického kraje. Pardubice: KV KSČ. 1992, čís. 16, roč. 42–52. 7. 2. 1992.

Hotel Grand a 11 miliónů. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS, čís. 25, roč. 1, 2. 6. 1992.

Co hotel Grand. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. čís. 177. roč. 1, 28. 11. 1992.

DERNER, Milan. Spadne hotel Grand? Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1993, čís. 17, roč. 2, 22. 1. 1993.

Stále panuje nad budovou Grandu klid. Pardubické noviny. 1994, č. 56, roč. 3, 8. 3. 1994.

ROUB, Bohumil ml. Zastupitel Pavel Levý navrhl odvolání náměstka primátora Jana Linhartu. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1994, čís. 241, roč. 3, 13. 10. 1994.

BARTKOVÁ, Drahoslava. Občan má právo se ptát: Město se ke své odpovědnosti hlásí. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, čís. 11, roč. 4, 17. 1. 1995.

BARTKOVÁ, Drahoslava. Nikoho nenapadne prodat Zelenou bránu: Za nynější stav vlastně nikdo, kromě minulého totalitního režimu, nemůže... Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, čís. 11, roč. 4, 17. 1. 1995.

Grand připraven k rekonstrukci: Prázdná nevyužívaná budova chátrá až pětkrát rychleji než obývaná. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, čís. 26, roč. 4, 31. 1. 1995.

SEINER, Zdeněk. Trpělivé i nekonečné je čekání hotelu Grand na probuzení ze zlého snu. Hradecké noviny. Hradec Králové. 1996. čís. 32, roč. 5, 7. 2. 1996.

Grand chce jaro začít novými trhy. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS 1995, č. 64, roč. 4, 16. 3. 1995.

Hotel Grand má opět hosty. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1995, č. 137, roč. 4, 13. 6. 1995

SEINER, Zdeněk. Slabý vítr naděje pro hotel Grand opět rozžehla městská rada Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 22, roč. 5, 26. 1. 1996.

SEINER, Zdeněk. Trpělivé i nekonečné je čekání hotelu Grand na probuzení ze zlého snu. Hradecké noviny. Hradec Králové. 1996. čís. 32, roč. 5, 7. 2. 1996.

Tlak by měli zesílit památkáři. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 40, roč. 5, 16. 2. 1996.

FILLA, Pavel. Jediným štěstím prý je, že pozemky dosud vlastní město Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 42, roč. 5, 19. 2. 1996.

Hotel Grand bez přestání chátrá, i když pod ochranou památkářů. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1996, čís. 244, roč. 17. 10. 1996
MIKEŠOVÁ, Jiřina. Bude hotel Grand od roku 1996 opět sloužit veřejnosti? Pardubické noviny, 1993. č. 258, roč. 2, 6. 11. 1996.

Grand bude mít zřejmě jiného majitele: Pardubický hotel přestavěn na kanceláře a obchody? Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS 1996, čís. 297, roč. 5, 19. 12. 1996.

Pro zachování velkého sálu v Grandu: Chátrající hotel lze stále považovat za kulturní dědictví. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 28, roč. 6, 3. 2. 1997.

Trhovci opět obsazují Grand. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 30, roč. 6, 5. 2. 1997.

Zavolejte svůj názor. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 31, roč. 6, 6. 2. 1997. str. 7.

Anketa po telefonu. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 32, roč. 6, 7. 2. 1997. str. 7.

Anketa po telefonu. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 33, roč. 6, 8. 2. 1997. str. 7.

Zájemce o hotel Grand nechce zachovat sál. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 33, roč. 6, 8. 2. 1997.

Anketa po telefonu. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 34, roč. 6, 10. 2. 1997. str. 7.

Anketa po telefonu. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 35, roč. 6, 11. 2. 1997. str. 7.

PETROVÁ, Marta. Grand má opět naději stát se vítanou ozdobou centra města. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 36, roč. 6, 12. 2. 1997.

Telefonická anketa. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 37, roč. 6, 13. 2. 1997.

Pardubický Grand bude bez sálu. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 66, roč. 6, 19. 3. 1997.

Grand v plné kráse až v roce 2000. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 67, roč. 6, 20. 3. 1997.

Hotel Grand nadále politickým kolbištěm. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 68, roč. 6, 21. 3. 1997

Hotel Grand se dnes otevírá... Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 76, roč. 6, 1. 4. 1997.

Hotel Grand zpřístupní na dvě hodiny své tajemné prostory. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 154, roč. 6, 3. 7. 1997

MIKEŠOVÁ, Jiřina. Zdevastovaný Grand nechal nahlédnout do svých útrob. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1997, č. 156, roč. 6, 7. 7. 1997.

Zpráva o postupu rekonstrukce bývalého hotelu Grand. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1998, č. 10, roč. 7, 13. 1. 1998.

Poničené kachlíky na grandu budou doplněny replikami. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1998, č. 180, roč. 7, 4.8. 1998.

Grand se proměnil v rytmu kvapíku. Hradecké noviny. Hradec Králové. 1999. čís. 229, roč. 8, 1. 8. 1999.

Maminky nenechají kočárky na ulici, nová Grand se tedy musí přizpůsobit. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 1999, č. 235, roč. 8, 8. 10. 1999.

Drahocenné Masarykovo náměstí. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 133, roč. 13, 8. 6. 2004.

Projekt Izraelců: jediný rozpor. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, roč. 13, čís. 135, 10. 6. 2004.

Tesco spojí s novou stavbou. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 136, roč. 13, 11. 6. 2004.

DRIML, Lubomír. Dopis pardubickým zastupitelům ke dvěma základním otázkám rozvoje města. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS, 1992-. ISSN 1210-6046. roč. 13, čís. 147, čtvrtek 24. června 2004. str. 9.

Kompromis na Masarykově náměstí. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 199, roč. 13, 26. 8. 2004. str. 5.

DOUBRAVA, Petr. Radnice hledá způsob jak dostat lidi do centra. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 207, roč. 13, 4. a 5. 9. 2004. str. 8.

DOUBRAVA, Petr. Radní podporují kompromisní návrh. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 207, roč. 13, 9. 9. 2004. str. 10.

DOUBRAVA, Petr. Náměstí má zelenou. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 239, roč. 13, 13. 10. 2004. str. 9.

Na náměstí vyroste nákupní a zábavní centrum, v němž nemá chybět multikino. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 240, roč. 13, 14. 10. 2004. str. 7. DOUBRAVA, Petr. „Masarik“ Square in Pardubice. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 240, roč. 13, 14. 10. 2004. str. 7.

Část pozemků blokuje pro hotel. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 244, roč. 13, 19. 10. 2004. str. 7.

Možná postaví jenom obchody. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2004, čís. 264, roč. 13, 12. 11. 2004. str. 7.

DOUBRAVA, Petr. Izraelci u komise neuspěli. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 106, roč. 14, 6. 5. 2005.

DOUBRAVA, Petr. Izraelci: Návrat na začátek. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 116, roč. 14, 18. 5. 2005.

DOUBRAVA, Petr. Cenu pozemků město nemění. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2005, čís. 121, roč. 14, 24. 5. 2005.

Zastupitelé mají v rukou osud hliněného Masarykova náměstí. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 144, roč. 14, 20. 6. 2005. str. 8.

Izraelci s multikinem počítají. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 163, roč. 14, 14. 7. 2005. str. 8.

DOUBRAVA, Petr. Postaví také hotel a byty. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2005, čís. 165, roč. 14, 16. a 17. 7. 2005

ejvětší investicí roku bude nové Masarykovo náměstí. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. roč. 15. čís. 8, pondělí 10. ledna 2006.

Začnou stavět Palác. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 240, roč. 15., sobota 14. a 15. října 2006

Palác Pardubice řeší odvolání souseda. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 206, roč. 15, 12. 9. 2006.

Masarykovo náměstí parkovištěm. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 216, roč. 15, 15. 9. 2006.

Položí základy nového paláce. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 260, roč. 15, 8. 11. 2006. str. 9.

DOUBRAVA, Petr. Stavba Paláce zahájena. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 261, roč. 15, 9. 11. 2006

DOUBRAVA, Petr. Izraelci: Pardubice jsou stabilním městem. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 262, roč. 15, 10. 11. 2006.

"Ucpou" centrum nové obchodňáky? Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 268, roč. 15, 18. a 19. 11. 2006.

Demolici nadchodu uhradí Izraelci. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 277, roč. 15, 29. 11. 2006.

Lávku u Tesca nechá radnice odstranit. Pardubický deník. České Budějovice: Vltava-Labe-Press. 2006, čís. 278, roč. 15, 30. 11. 2006.

Centrum zarůstá. Izraelci mlčí. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 146, roč. 15, 23. 6. 2006.

Oběti nové zástavby: Více než stovka stromů. Pardubické noviny: deník pro města a obce okresu Pardubice. Hradec Králové: PNPRESS. 2006, čís. 193, roč. 15, 19. a 20. 8. 2006.

Úřední dokumenty/zápisy

SOkA Pardubice, Městský Národní výbor v Pardubicích. 1954–1990. i. č. 1069–1075. kt. 68. duben 1970.

SOkA Pardubice. MěNV Pardubice. Jednání rady MěNV. kn 157. 10. 9. 1971.

SOkA Pardubice. MěNV Pardubice. Jednání rady MěNV. kn 160. 4. 4. 1972.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542/326. Průvodní zpráva k projektovému úkolu OD v Pardubicích.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Zápis z porady odboru obchodu Městského národního výboru v Pardubicích ze dne 19.8.1964.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Odbor plánovací Východočeského národního výboru. Hradec Králové 16. 7. 1964.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Zpráva z odboru služeb pro Městský národní výbor v Pardubicích. 8. 9. 1967.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Zápis z jednání k OD. 22. 8. 1967.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Hospodářská smlouva číslo 23/1968 strany MěNV a Prior, obchodní domy, Bratislava. 15. 5. 1968.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Výstavba Obchodního domu. Prior k rukou MěNV. 25. 3. 1969.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Jednání ohledně výstavby Obchodního domu. 2. 4. 1969.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. záznam z jednání s Předsedou vlády. 23. 10. 1969.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Zápis z jednání s Ředitelem Pozemních staveb Pardubice. 3. 2. 1969.

SOkA Pardubice. Městský národní výbor. i. č. 1648. kar. 437. Výstavba Obchodního domu v Pardubicích. 1. 2. 1973.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č. 1069-1075. kt. 68. Pardubický Zpravodaj. Leden 1970.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č 1542. Výstavba obchodního domu Prior.

SOkA Pardubice. Výstavba obchodního domu Prior. 1964-73. i. č. 1070. Pardubický Zpravodaj. Srpen 1971.

SOkA Pardubice. Jednání zastupitelstva města Pardubic. III. 1991. kn 3. 27. 3. 1991.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. kn 10. 23. 10. 1991.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 37. 22. 1. 1992.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. kn 13, 5. 12. 1991.

SOkA. Jednání zastupitelstva města Pardubic. II. 1992. Zpráva z jednání komise pro prodej hotelu Grand.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. Zpráva z jednání komise pro prodej hotelu Grand. 27. 2. 1992.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání zastupitelstva města Pardubic. III. 1992. 20. 5. 1992.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 47. 27. 5. 1992.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. př. č. 94/2008. kn 19. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 23. 9. 1992.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 29. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 13. 10. 1993.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 41. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 11. 10. 1994.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 53. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 6. 2. 1996.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 55. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 25. 6. 1996.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 54. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 9. 4. 1996.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. kn 55. Jednání zastupitelstva města Pardubic. 25. 6. 1996

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Rady města Pardubic. kn 36. 8. 1. 1992.

SOkA Pardubice. XXV. Řádné jednání Zastupitelstva města Pardubic. Bod jednání 6: Výstavba na Masarykově náměstí. číslo krabice: 11, 26. 6. 2001.

SOkA Pardubice. XXI. Řádné jednání Zastupitelstva města Pardubic. Bod jednání 9: Záměr firmy Plaza-Mera pro využití pozemků na Masarykově náměstí v Pardubicích. číslo krabice: 10, 3. 4. 2001.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. Kn 157. 29. 10. 2002.

SOkA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 2. 7. 2003.

SOkA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 29. 7. 2003.

SOkA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Zástavba Masarykova náměstí v Pardubicích. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 17, 4. 11. 2003.

SOkA Pardubice. Zpráva pro jednání Zastupitelstva města Pardubic. Diskuze. Spisový znak: 101.02.1, číslo krabice: 19, 24. 6. 2004.

Zastupitelstvo města Pardubic. 3. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 4. 11. 2003.

SOkA Pardubice. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. 12. 10. 2004.

Zastupitelstvo města Pardubic. 17. bod programu Zástavba Masarykova náměstí. 9. 11. 2004.

Zastupitelstvo města Pardubic. Bod programu Další zásady smlouvy s firmou Bohemia-sen s.r.o. 14. 12. 2004

SOkA. Magistrát města Pardubic. Jednání Zastupitelstva města Pardubic. kn 205. 21. 6. 2005

Zpráva z jednání Rady města Pardubic. Bod 18. II. a III. etapa zástavby Masarykova náměstí 17. 6. 2008

Zastupitelstvo města Pardubic. 10. Bod programu II. a III. Etapa zástavby Masarykova náměstí. 17. 6. 2008.

Webové zdroje

První obchodní centrum na východě Čech slaví 40 let. [online]. Publikováno 20. 8. 2014 [cit. 20. 1. 2019]. Dostupné z: <https://www.denik.cz/pardubicky-kraj/prvni-obchodni-centrum-na-vychode-cech-slavi-40-let-20140820-txll.html>

Politici staré gardy se do sebe pustili kvůli pardubickému Afi Paláci. [online]. Publikováno 19. 1. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/tema-pardubickeho-afi-palace-rozdeluje-pratelstvi-dvou-byvalych-kolegu.A140127_2026884_pardubice-zpravy_msv

Afi Palác proměnil nakupování v Pardubicích, teď změní vlastníka. [online]. Publikováno 19. 9. 2014 [cit. 8. 3. 2019]. Dostupné z: https://www.idnes.cz/pardubice/zpravy/pardubicky-afi-palac-zmeni-po-sesti-letech-majitele.A140919_155715_pardubice-zpravy_jah

STALO SE PŘED LETY: Měl se stavět Afi palác. [online] Publikováno 2. 5. 2011 [cit. 6. 4. 2019] Dostupné z: <https://pardubicky.denik.cz/podnikani/stalo-se-pred-lety-mel-se-stavet-afi-palac20110502.html>

Pardubice prodají Izraelcům další pozemky. Ale jen za sál. [online] Publikováno 19. 6. 2008 [cit. 15. 11. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/pardubice-prodaji-izraelcum-dalsi-pozemky-ale-jen-.html

Investor Paláce Pardubice kývl na podmínky města [online] Publikováno 25. 6. 2008 [cit. 10. 11. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/investor-palace-pardubice-kyvl-na-podminky-mesta-.html

ANKETA: Chodíte do multikina? Potřebují Pardubice další? [online]. Publikováno 16. 11. 2008 [cit. 13. 4. 2019]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/anketa-chodite-do-multikina-potrebuji-pardubice-da.html

FOTOGALERIE: Palác Pardubice bude zatím bez multikina. [online] Publikováno 16. 11. 2008 [cit. 25. 4. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/fotogalerie-palac-pardubice-bude-otevren-bez-multi.html

Palác Pardubice v centru města je z velké části hotov. [online] Publikováno 6. 11. 2008 [cit. 20. 3. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-v-centru-mesta-je-z-velke-casti-ho.html

Primátorovi vadí, že v paláci stále nefunguje sál. [online] Publikováno 1. 7. 2009 [cit. 21. 3. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/primatorovi-vadi-ze-v-palaci-stale-nefunguje-sal--.html

Starou rampu získá radnice, k tomu také tři sta tisíc korun. [online] Publikováno 2. 7. 2008 [cit. 12. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/starou-rampu-ziska-radnice----k-tomu-take-tri-sta-.html

Pardubáci se o víkendu dočkají nové lávky. [online] Publikováno 23. 10. 2008 [cit. 18. 1. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/pardubaci-se-o-vikendu-dockaji-nove-lavky--.html

Po lávce nad Palackého třídou opět začali přecházet. [online] Publikováno 18. 12. 2008 [cit. 13. 2. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/po-lavce-nad-palackeho-tridou--opet-zacali-prechaz.html

OBRAZEM: Palác Pardubice – ZVENKU. [online] Publikováno 25. 11. 2008 [cit. 18. 4. 2019]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/obrazem-palac-pardubice---zvenku20081125.html

FOTO + VIDEO: Palác Pardubice otevřen! [online] Publikováno 25. 11. 2008 [cit. 26. 10. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-otevren20081125.html

Afi Palác změnil nakupování v Pardubicích, z třídy Míru vyhnal i Baťu. [online] Publikováno 27. 9. 2011 [cit. 14. 12. 2019] Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/afi-palac-zmenil-nakupovani-v-pardubicich-z-tridy-miru-vyhнал-i-batu.A110927_1658553_pardubice-zpravy_klu

Palác Pardubice opět otevřen, tentokrát majiteli z Izraele. [online] Publikováno 3. 12. 2008 [cit. 12. 10. 2018] https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-pardubice-opet-otevren-tentokrat-majiteli-z-.html

Palác není přeplněný, potkáte tam i dělníky. [online] Publikováno 28. 11. 2008 [cit. 26. 10. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/palac-neni-preplneny-potkate-tam-i-delniky--.html v textu dopnit link

AKTUALIZOVÁNO: Vítr strhl střechu sotva otevřeného Afipaláce. [online] Publikováno 29. 11. 2008 [cit. 23. 10. 2018] Dostupné z: <https://pardubicky.denik.cz/podnikani/vitr-strhl-strechu-par-dni-oetvreneho-afi-palace.html>

O stavbě hotelu vedle AFI se rozhodne v dubnu. [online] Publikováno 30. 1. 2010 [cit. 10. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/o-stavbe-hotelu-vedle-afi-se-rozhodne-v-dubnu-.html

Společenský sál v AFI Paláci? Stále jen přání a sliby. [online] Publikováno 4. 1. 210 [cit. 11. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/spolecensky-sal-v-afi-palaci-stale-jen-prani-a-sli.html

Společenský sál v AFI Paláci už má nájemce. [online] Publikováno 6. 1. 2010 [cit. 12. 10. 2018] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/spolecensky-sal-v-afi-palaci-uz-ma-najemce-.html

Společenský sál v Afi otevřen. [online] Publikováno 8. 4. 2010 [cit. 11. 11. 2019] Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/spolecensky-sal-v-afi-palaci-otevren20100407.html

Veselka [online] Publikování neznámé [cit. 25. 2. 2021] Dostupné z: <http://www.parpedie.cz/cti-zaznam.php?id=Veselka>

Za Afi Palácem může být hotel i park. [online] Publikováno 14. 5. 2010 [cit. 25. 4. 2019] Dostupné z: <https://pardubice.rozhlas.cz/za-afi-palacem-muze-byt-hotel-i-park-6055839>

V domu u Jonáše přiblíží stavbu pardubického Prioru. [online]. Publikováno 28. 3. 2017 [cit. 2. 3. 2019]. Dostupné z: https://pardubicky.denik.cz/zpravy_region/v-domu-u-jonase-priblizi-stavbu-pardubickeho-prioru-20170328.html

Literatura

BÁCHOR, Evžen. Místopis města Pardubic. Ilustroval Helena MANDYSOVÁ. [Pardubice]: Magistrát města Pardubic, 2009. ISBN (Brož.).

BARTOŠ, Štěpán, Zdeněk LUKEŠ a Pavel PANOCH. Kaleidoskop tvarů: století moderní architektury v Pardubickém kraji. [Pardubice]: Helios, 2006, 199 s. ISBN 80-85211-19-X

- BARTOŠ, Štěpán a Jiří KOTYK. Pardubice dříve a nyní: Pardubice früh und heute = Pardubice old and modern = Pardubice autrefois et maintenant. Pardubice: Helios, 1993. ISBN 80-85211-01-7.
- BARTOŠ, Štěpán a František ŠEBEK. Pardubice. Pardubice: Helios, 2001, 158 s. ISBN 80-85211-10-6.
- BOROVEC, Petr. Historie a současnost podnikání na Pardubicku. Žehušice: Městské knihy, 2007, 227 s. Historie a současnost podnikání v regionech ČR. ISBN 978-80-86699-47-9.
- BIČÍK, Zdeněk. Pardubice od A do Z. 2. vyd. Pardubice: Socialistická akademie ČSSR, 1990.
- BRONCOVÁ, Dagmar. Kniha o městě Pardubice. Praha: Milpo, 1999, ISBN 80-86098-12-5.
- HOFMAN, Jiří, Jiří PALEČEK a Jan ŘEHÁČEK. Historie pardubických městských částí, aneb, Z centra města na periferii. Pardubice: Klub přátel Pardubicka, 2016, 216 s. AB-Zet Pardubicka.
- HUŇÁČEK, Miloslav. Kostely - modlitebny - kaple - zvonice. Pardubice: Klub přátel Pardubicka, 2000, 54 s. AB-Zet Pardubicka. Kostely.
- KLÍMA, Petr. Kotvy Máje: české obchodní domy 1965-1975. Praha: VŠUP, 2012, 179 s. ISBN 978-80-86863-40-5.
- KLÍMA, Petr. Růžena Žertová: architektka domů i věcí. Praha: Vysoká škola uměleckoprůmyslová v Praze, 2016, 278 s. ISBN 978-80-86863-87-0.
- KUČA, Karel. Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku. Praha: Libri, 2011, sv. 5 80-7277-039-X.
- KYNCLOVÁ, Petra. Architektura a urbanismus Pardubic 1945–1989. 2011. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta filozofická.
- LIPOVETSKY, Gilles. Paradoxní štěstí: esej o hyperkonzumní společnosti. Přeložil Martin POKORNÝ. Praha: Prostor, 2007, 443 s. Střed. ISBN 978-80-7260-184-4,
- MACÁKOVÁ, Jana a Pavel PANOCH. Pardubice dříve a dnes. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2018, 169 s. ISBN 978-80-7560-155-1.
- MATOUŠEK, Roman. Prostor(y) geografie. Editor Robert OSMAN. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2014. ISBN 978-80-246-2733-5.
- MAREK, Pavel. České živnostnictvo 1945-1960: likvidace živnostníků, řemeslníků a obchodníků v českých zemích. Brno: Doplněk, 2006. ISBN 80-7239-200-X.
- MICHL, Jan. Realizace a projekty v současné architektuře. Praha: Odeon, 1978.
- PALEČEK, Jiří. Pardubice ve 20. století. [Pardubice]: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 2001. AB-Zet Pardubicka.
- PODDANÁ, Jana, Miroslav KLIMPL a Lubomír NETUŠIL. Pardubická zastavení: toulky městem s historickým ohlédnutím. Pardubice: Helios, 2002, 167 s. ISBN 80-8521111-4.
- POKORNÝ. Praha: Prostor, 2007, 443 s. Střed. ISBN 978-80-7260-184-4.
- POSPĚCH, Pavel. Exkluze v privatizovaném městském prostoru: případová studie nákupního centra. Sociologický časopis. AV ČR, Sociologický ústav, 2013, roč. 49, č. 5, s. 751-780. ISSN 0038-0288.
- POTĚŠIL, František Karel. Z kroniky města Pardubic a stručný průvodce místopisný. V Pardubicích: Jan Liebich, 1902.

ROSŮLEK, František Karel. Pardubicko, Holicko, Přeloučsko: dějinný a místopisný obraz. Pardubice: vydáno péčí Agitačního výboru, 1909.

ROSŮLEK, František Karel. Pardubice 1936. 2. vyd. - přetisk. Pardubice: Společnost pro rozvoj Pardubicka, 1999, 40 s. AB-Zet Pardubicka. Pardubice.

ŠEBEK, František. Dějiny Pardubic. Pardubice: Městský národní výbor, 1990.

ŠEBEK, František. Stoleté ohlédnutí: život Pardubic kolem roku 1900. Pardubice: Helios, 2000, 142 s., 229 obr. na příl. ISBN 80-85211-09-2.

ŠEBEK, František. Toulky historií Pardubic. [Pardubice]: Helios - Jiří Razskazov, [2016], 187 s. ISBN 978-80-85211-38-2.

THEIN, Pavel. Veselka: čp. 76 Zelené předměstí. [Pardubice]: Klub přátel Pardubicka, 2008, 47 s. AB-Zet Pardubicka. ISBN 978-80-260-2930-4.

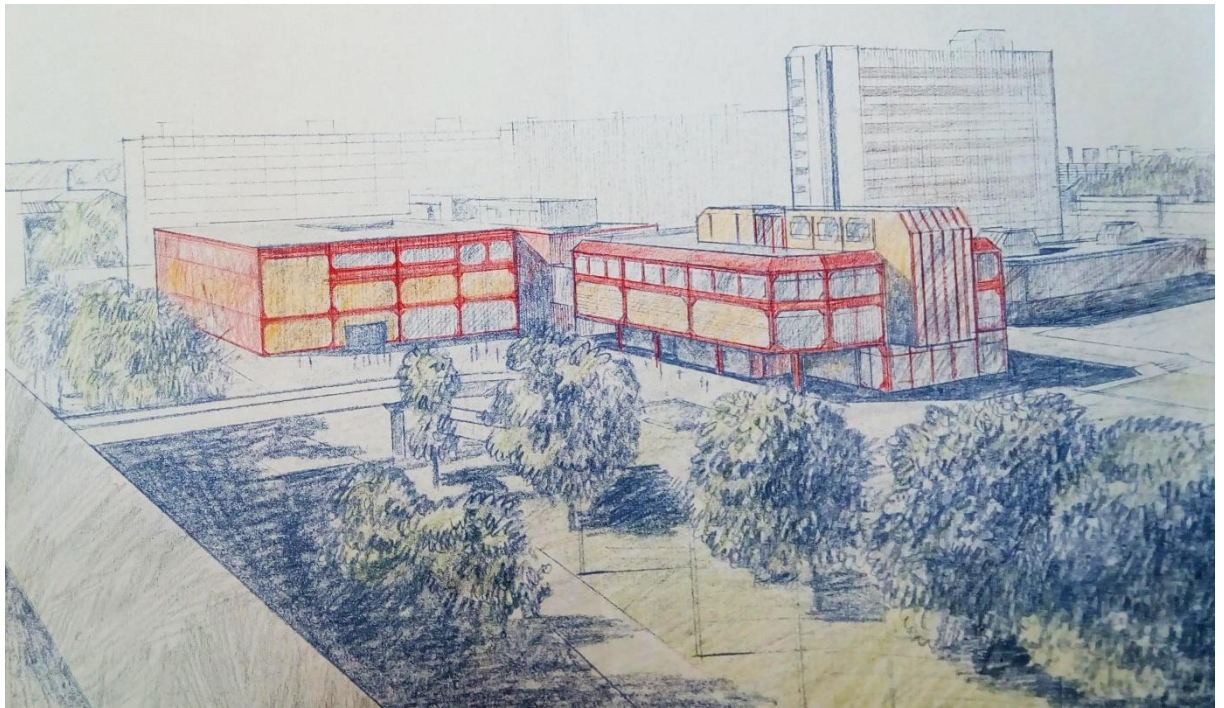
TOMÁŠ, Martin. Socioekonomický a urbanistický vývoj Pardubic. 2006. Bakalářská práce. Univerzita Palackého v Olomouci. Fakulta Přírodovědecká.

VAVŘINEC Z BŘEZOVÉ. Husitská kronika: píseň o vítězství u Domažlic. 2. vyd. Praha: Svoboda, 1979.

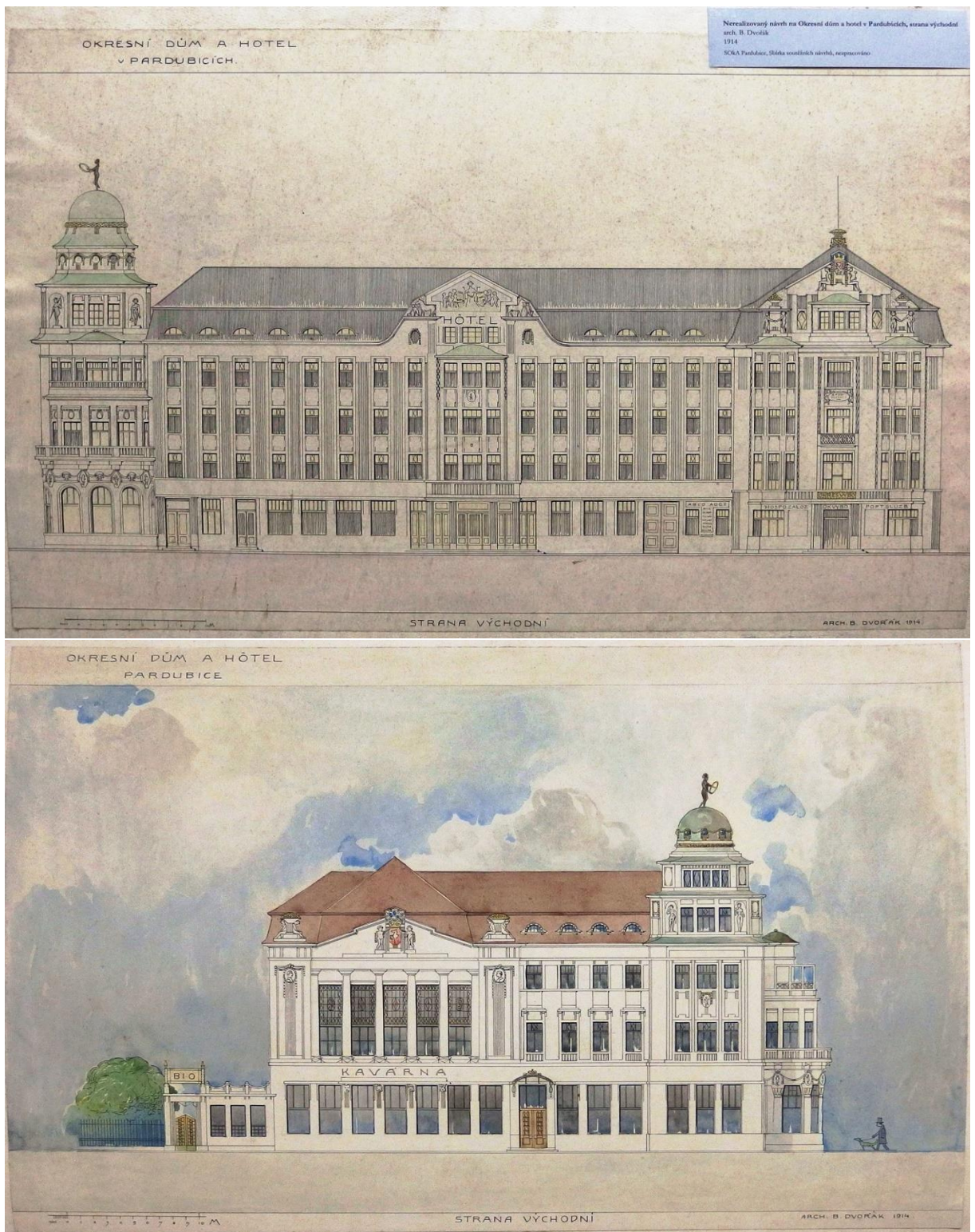
Studie

NÁBĚLEK, Stanislav. Obchodní dům v Pardubicích. *Architektura ČSR: spojené časopisy Stavba, Stavitel, Styl*. Praha: Klub architektů, 1976, roč. 35, č. 4. ISSN 0300-5305. s. 157.

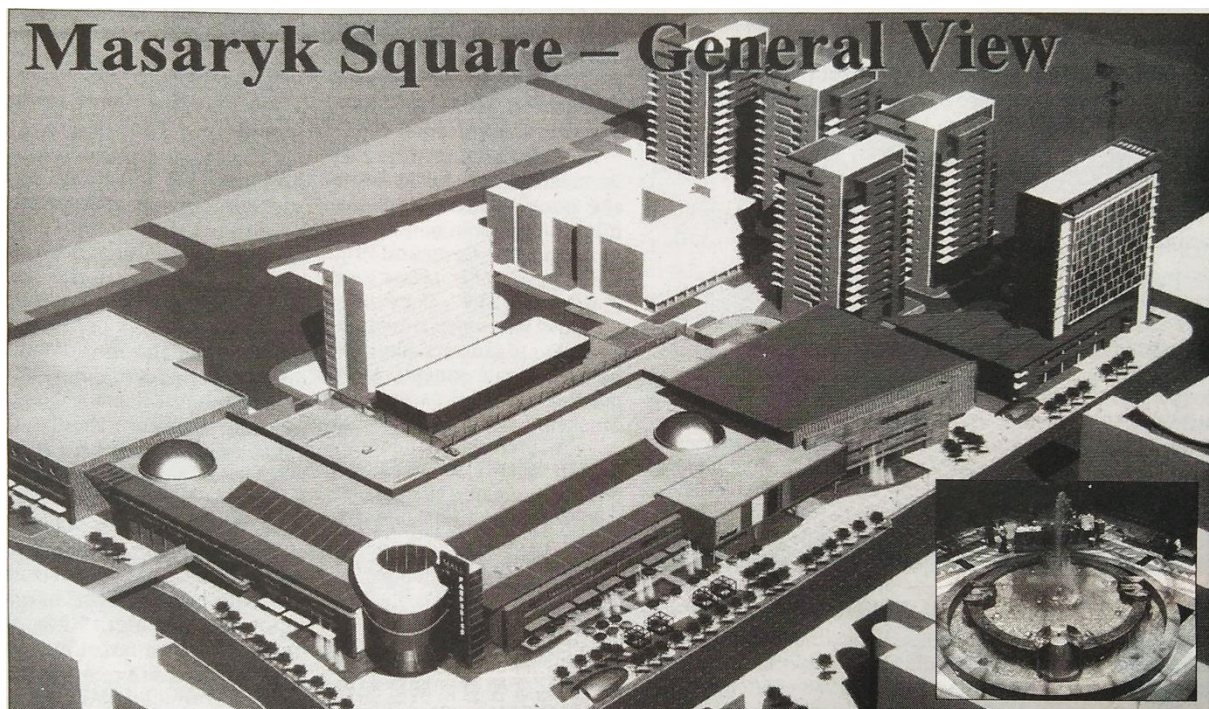
Přílohy obrázky

Obr. 1: Původní návrh Prioru s přístavbou.

Obr. 2 a 3: Původní návrh Okresního domu a hotelu v Pardubicích z průčelí a ze strany.

Obr. 4: Druhý návrh společnosti Bohemia-sen. S kompromisním řešením parkoviště obchodního domu. (Podzemní i nadzemní)